

Hallituksen esitys Eduskunnalle eläkelaitosten toimintapääomaa ja vastuovelkaa koskevien säännösten muuttamiseksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia, työntekijän eläkelakia, eläkesäätiölakia, vakuutuskassalakia ja elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia siten, että lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavien työeläkevakuutusyhtiöiden, eläkesäätiöiden ja eläkekassojen toimintapääomaa ja vastuovelkaa tai eläkevastuuta koskevia säännöksiä muutettaisiin. Merimieseläkekassaa koskevat vastaavat muutokset olisi tarkoitus liittää osaksi merimieseläkelain kokonaisuudistusta.

Eläkelaitosten vakavaraisuusmekanismia ehdotetaan uudistettavaksi siten, että tavoitevyöhykkeen käsitteestä sekä omaa pääomaa ja takuumäärään sisältyviä eriä koskevista vaatimuksista luovutaan. Lisäksi ehdotetaan, että toimintapääoman enimmäismäärän ylit-

tämistä koskevia säännöksiä muutetaan.

Eläkelaitoksille ehdotetaan lisättäväksi uusi vastuovelkaa tai eläkevastuuta pienentävä tai kasvattava erä, osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu, jolloin 10 prosenttia eläkelaitosten vastuvelasta tai eläkevastuusta perustuisi eläkelaitosten noteerattujen osakesijoitusten keskituottoon. Kymmenen prosentin tasoon ehdotetaan siirryttäväksi asteittain viiden vuoden kuluessa. Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrä voisi esityksen mukaan vähentää eläkelaitoksen vastuvelan tai eläkevastuun määrää enintään 10 prosenttia ja lisätä sitä enintään 5 prosenttia.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	4
1. Nykytila.....	4
1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
Eläke-etuudet	4
Hajautettu toimeenpano.....	4
Vakavaraisuuden sääntely	4
1.2. Eläkkeiden rahoitus.....	6
Työeläkejärjestelmä on osittain ennalta rahastoiva.....	6
Laskuperustekorko.....	7
1.3. Nykytilan arviointi.....	7
Sijoitustoiminnan vaikutus maksutasoon.....	7
Laskuperustekorko.....	8
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	8
2.1. Esityksen tavoitteet	8
2.2. Keskeiset ehdotukset.....	10
Riskinkantokyvyn kasvattaminen	10
Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu	10
Vanhuuseläkkeiden täydentäminen	10
Vanhuuseläkkeiden rahastokorotusten kohdentaminen.....	11
Vakavaraisuussäännösten uudistaminen	11
3. Esityksen vaikutukset	11
3.1. Taloudelliset vaikutukset	11
3.2. Vaikutukset eläkelaitosten kilpailuun.....	12
4. Asian valmistelu	12
5. Riippuvuus muista esityksistä.....	12
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	14
1. Lakiehdotusten perustelut	14
1.1. Työeläkevakuutusyhtiöistä annettu laki.....	14
1.2. Työntekijän eläkelaki	16
1.3. Eläkesäätiölaki	18
1.4. Vakuutuskassalaki.....	20
1.5. Elinkeinotulon verottamisesta annettu laki.....	21
2. Voimaantulo	21
LAKIEHDOTUKSET	22
työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta	22
työntekijän eläkelain muuttamisesta	24

eläkesäätiölain muuttamisesta.....	26
vakuutuskassalain muuttamisesta.....	28
elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 48 a §:n muuttamisesta	30
LIITE	31
RINNAKKAISTEKSTIT	31
työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta	31
työntekijän eläkelain muuttamisesta	36
eläkesäätiölain muuttamisesta.....	40
vakuutuskassalain muuttamisesta.....	45
elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 48 a §:n muuttamisesta	49

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Eläke-etuudet

Yksityisten alojen palkansaajien lakisääteisestä eläketurvasta säädetään 1 päivänä tammikuuta 2007 voimaan tulevassa työntekijän eläkelaislaissa (395/2006) (jäljempänä TyEL).

Työeläke-etuudet määritellään laissa, ja niiden määräytyminen perustuu työntekijän ansiohistoriaan ja kansantalouden hinta- ja palkkakehitystä mittaaviin indekseihin, ei maksettuihin eläkemaksuihin ja sijoitustuotoihin.

Hajautettu toimeenpano

Lakisääteisen eläketurvan toimeenpano on hajautettu useiden, yhtiömuodoltaan yksityisoikeudellisten eläkelaitosten tehtäväksi. Siitä huolehtivat työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitetut työeläkevakuutusyhtiöt, vakuutuskaalalaisissa (1164/1992) tarkoitetut lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavat eläkekassat ja eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitetut B- ja AB-eläkesäätiöt. Lisäksi merimieseläkelain (72/1956) mukaista eläketurvaa, joka rahoitusjärjestelmänsä osalta on osaksi kytketty työntekijän eläkelain mukaiseen eläketurvaan, hoitaa merimieseläkekassa.

Työntekijän eläkelain mukaisen eläketurvan osalta eläkelaitoksen valinnan tekee työnantaja. Hajautetusta toimeenpanosta huolimatta etuudet ovat eläkelaitoksesta riippumattomia. Eläkelaitoksilla on konkurssiyhteisvastuu: jos eläke tai sen osa jäisi eläkelaitoksen konkurssin johdosta turvaamatta, siitä vastaavat jäljelle jäävät eläkelaitokset yhteisesti.

Yhteisömuotoina vakuutusyhtiöt, eläkesäätiöt ja eläkekassat ovat erilaisia. Näin mahdollistetaan yrityksille vaihtoehtoisia tapoja eläketurvan järjestämiseen. Hajautetulla toi-

meenpanolla tavoitellaan toisaalta riskien hajautusta ja toisaalta kilpailun mukanaan tuomia hyötyjä, lähinnä sijoitustuottojen parantamista ja palvelujen kehittymistä.

Vakavaraisuuden sääntely

Vuoden 1997 alusta vakuutusyhtiölakia (1062/1973), työntekijäin eläkelakia (TEL) (395/1961), lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelakia (LEL) (134/1962), merimieseläkelakia (MEL), eläkesäätiölakia ja vakuutuskaalalaisia muutettiin siten, että ne mahdollistivat yksityisten alojen ansioeläkejärjestelmään muutoksia, joita sijoitustoiminnan toimintaympäristön muutokset ja korkotason aleneminen edellyttivät. Rahoitustekniikan osalta muutokset tulivat TEL:n, LEL:n, taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain (TaEL) (662/1985) ja MEL:n osalta voimaan samaan aikaan, mutta toimintapääomamekanismin osalta MEL:ssä, LEL:ssä ja TaEL:ssä muutokset tulivat voimaan vasta 31.12.1999. Eläkesäätiöillä ja eläkekassoilla säännökset tulivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998 ja alimmat valvontarajat tulivat voimaan vähitellen siirtymäajan kuluessa.

Näillä muutoksilla lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavien eläkelaitosten vakavaraisuusvaatimuksia korotettiin ja koko vakavaraisuuden valvontamekanismia uudistettiin. Lisäksi edellä mainittuja lakisääteisiä eläkkeitä koskevia lakeja muutettiin siten, että eläkkeiden rahoitukseen tehtiin muutokset, jotka mahdollistivat työeläkelaitosten vastuvelan laskennassa käytettävän koron alentamisen ilman olennaista maksunkorotustarvetta. Samalla eläkkeiden rahoitusjärjestelmään tehtiin muutoksia, joilla katkaistiin sijoitusten tuottojen ja työeläkevakuutusyhtiön vakuutusmaksutason välitön riippuvuus. Eläkesäätiöille ja eläkekassoille sijoitusten tuottojen ja maksutason riippuvuus jäi edelleen voimaan siten, että hyviä sijoitustuottoja voidaan käyttää maksun alennuksiin ja vastavasti matalat tuotot korottavat maksutasoa.

Toimintapääoma on määrä, jolla eläkelaitoksen varat ylittävät vastuvelan tai eläke-

vastuun (jäljempänä vastuovelka). Toimintapääoman tarkoitus on toimia ensisijaisesti riskipuskurina sijoitustoiminnan riskejä varten.

Työeläkelaitoksen vastuuvellalla tarkoitetaan eläkelaitokselle eläkesitoumuksista syntyneen vastuun määrää. Vastuuvellan laskennassa on vuodesta 1997 lukien käytetty kolmen prosentin diskonttokorkoa, joka siten muodostaa pitkällä aikavälillä vastuuvellkaa kattavien varojen minimituottovaatimuksen. Kolmen prosentin tason ylittävät tuotot käytetään laskuperustekorkoon asti vanhuuseläkkeiden rahastoitujen osien korotuksiin ja sen ylittävältä osalta toimintapääoman tukemiseen.

Eläkelaitoksen vakavaraisuusvaatimus on riippuvainen laitoksen sijoitusomaisuuden riskillisyydestä. Mitä riskillisempi sijoitusjakauma on, sitä korkeampi on toimintapääomavaatimus.

Toimintapääomien kartuttamiseen käytetään osa sijoitusten tuotoista, joka työeläkevakuutusyhtiössä ohjataan vastuuvelkaan sisältyvään osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen. Osittamaton lisävakuutusvastuu puskuroi sijoitustoiminnan heilahteluja ja siitä voidaan tehdä siirtoja myös vakuutuksenottajille annettaviin lisäetuihin. Näin ollen sitä vastaavat varat voidaan lukea toimintapääomaan. Sosiaali- ja terveysministeriön määräyksissä ja sen vahvistamissa vastuuvellan laskuperusteissa määrätään siirroista kyseiseen vastuun osaan ja sen purkamisesta. Muilla eläkelaitostyyypeillä vastaavana puskurina toimii vastuuvelkaan tai eläkevastuuseen sisältyvä lisävakuutusvastuu. Eläkesäätiö tai eläkekassa voi kartuttaa toimintapääomaa myös kannatusmaksuilla tai vakuutusmaksuilla.

Vakavaraisuusmekanismiin sisältyy niin sanottu hälytysjärjestelmä. Tällä tarkoitetaan toimintapääoman vähimmäismäärän yläpuolelle asetettuja rajoja, joiden alittaminen varoittaa sekä eläkelaitosta että vakuutusvalvontaa eläkelaitoksen heikentyneestä vakavaraisuudesta. Tällaisessa tilanteessa eläkelaitoksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin vakavaraisuutensa parantamiseksi.

Nykyinen vakavaraisuusmekanismi muodostuu useista rajoista ja niiden välisistä vyöhykkeistä. Vyöhykkeistä käytetään ni-

mikkeitä tavoitevyöhyke, rajoitetun voitonjaon vyöhyke ja kriisivyöhyke.

Yhtiön, jonka toimintapääoma on tavoitevyöhykkeellä, toimintaa ei rajoiteta. Yhtiön on kuitenkin kohtuusperiaatteen mukaisesti käytettävä osa vastuuvellan tuottovaatimuksen ja liikekulujen ylittävistä tuotoista asiakashyvityksiin. Rajoitetun voitonjaon vyöhykkeellä yhtiön on sen sijaan turvaavuusperiaatteen mukaisesti kasvatettava vakavaraisuutta rajoittamalla siirtoa asiakashyvityksiin ja voitonjakoa omistajille. Tämä rajoitus on sitä voimakkaampaa, mitä lähempänä kriisivyöhykettä ollaan. Jos yhtiön toimintapääoma on painunut alle vakavaraisuusrajan ja ollaan kriisivyöhykkeellä, siirto asiakashyvityksiin ja voitonjako omistajille on kielletty. Lisäksi vakavaraisuusasemasta riippuen yhtiön on toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle joko pidemmän tähtäimen tervehdyttämissuunnitelma tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma.

Myös tasoitusvastuu otetaan huomioon vakavaraisuustarkastelussa toimintapääoman lisäksi. Vakuutusliikkeen vuotuisen tuloksen heilahteluun vakuutusyhtiö varautuu tasoitusvastuulla. Tasoitusvastuu on osa vastuuvellkaa eikä sitä ole mahdollista käyttää muuhun kuin vakuutusliikkeen tappioiden kattamiseen. Tasoitusvastuu lisää kuitenkin yhtiön vakavaraisuutta. Toimintapääoman lisäksi myös tasoitusvastuu otetaan huomioon vakavaraisuustarkastelussa siltä osin kuin se ylittää sille laskuperusteissa määritellyn riskiteoreettisen vähimmäismäärän. Aina kuitenkin edellytetään, että toimintapääoma on vähintään 2 prosenttia vastuuvellasta.

Niin sanotulla kriisivyöhykkeellä vakavaraisuusmekanismiin hälytysjärjestelmä koostuu seuraavista rajoista, joiden vaihteluväli työeläkevakuutusyhtiöiden tilinpäätöksissä vuodelta 2005 oli alla esitetyn mukainen:

Vakavaraisuusraja, noin 9—13 prosenttia vastuuvellasta

Toimintapääoman vähimmäismäärä = $\frac{2}{3}$ vakavaraisuusrajasta, noin 6,0—8,3 prosenttia vastuuvellasta

Takuumäärä = puolet toimintapääoman vähimmäismäärästä, noin 3,0—4,1 prosenttia vastuuvellasta

Toimintapääoman ehdoton alaraja, 2 prosenttia vastuuvellasta

Oman pääoman vähimmäismäärä = 2 prosenttia *takuumäärästä*, noin 0,06—0,08 prosenttia vastuuvelasta

Yhtiön toimintapääoman alentuessa alle vähimmäismääränsä on yhtiön laadittava taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma. Toimintapääoman vähimmäismäärä riippuu yhtiön sijoitusjakaumasta ollen kuitenkin aina vähintään 2 prosenttia vastuuvelasta. Jos yhtiön toimintapääoma alittaa takuumäärän, joka on puolet toimintapääoman vähimmäismäärästä, on yhtiön toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle lyhyen aikavälin rahoitus suunnitelma ja sillä on kolme kuukautta aikaa saattaa vakavaraisuus lain edellyttämälle tasolle. Jos yhtiö ei tässä onnistu, on se asetettava selvitystilaan. Samoin käy, jos yhtiön oma pääoma alittaa sille asetetun vähimmäismäärän, joka on 2 prosenttia takuumäärästä.

Eläkesäätiöillä ja eläkekassoilla vakavaraisuusraja ja tavoitevyöhyke määräytyvät samoin periaattein kuin työeläkevakuutusyhtiöillä, mutta eri vyöhykkeillä olevat toimintamahdollisuudet on määritelty eri tavalla ottaen huomioon näiden eläkelaitosten erityispiirteet. Tavoitevyöhykkeellä eläkesäätiö ja eläkekassa voi kartuttaa toimintapääomaan sisältyvää lisävakuutusvastuuta myös kannatusmaksuilla tai vakuutusmaksuilla tavoitevyöhykkeen puoleen väliin saakka ja purkaa lisävakuutusvastuuta maksujen alennuksiin maksujen vakaana pitämiseksi. Lisäksi eläkesäätiö ja eläkekassa voi päättää, kuinka paljon se kartuttaa lisävakuutusvastuuta sijoitustuotoilla tai purkaa sitä sijoitustappioiden peittämiseen. Rajoitusvyöhykkeellä vapauksia rajoitetaan sitä enemmän mitä lähempänä vakavaraisuusrajaa ollaan siten, että vakavaraisuusrajaalla sijoitustoiminnan tuotot on siirrettävä kokonaan lisävakuutusvastuuseen ja sijoitustoiminnan tappioita ei voi peittää lisävakuutusvastuusta. Kannatusmaksuja ja vakuutusmaksuja voidaan käyttää lisävakuutusvastuun kartuttamiseen, mutta lisävakuutusvastuuta ei voida purkaa maksujen alentamiseen. Rajoitusvyöhykkeellä eläkesäätiön tai eläkekassan on laadittava hallituksen suunnitelma vakavaraisuuden vahvistamiseksi.

Vakavaraisuusraja on mitoitettu siten, että eläkelaitos suurella todennäköisyydellä sel-

viää yhden vuoden sijoitustappioista ilman, että joudutaan turvautumaan yhteisvastuuseen. Nykyiset vakavaraisuusrajojen tasot pohjautuvat riskiteoreettisiin laskelmiin, joissa on arvioitu eläkelaitoksen sijoitusomaisuuden tuoton ja arvon heilahtelua erilaisilla omaisuusjakaumilla ja eri aikajännteillä. Toimintapääomatarvetta on analysoitu ottaen huomioon eri sijoituslajien ominaisuudet keskinäisine riippuvuuksineen sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

1.2. Eläkkeiden rahoitus

Työeläkejärjestelmä on osittain ennalta rahoitettava.

Työeläkejärjestelmä on osittain ennalta rahoitettava. TyEL-aloilla eläkerahastot kattavat noin 30 prosenttia karttuneiden eläkkeiden nykyarvosta. Rahastointi tapahtuu yksilötasolla säännöin, joita on aika ajoin tarkistettu. Nykyisin vanhuuseläkkeestä rahastoidaan yksityisalojen palkansaajien eläkejärjestelmissä ennalta kolmannes ikävälillä 18–54 karttuneesta eläkkeestä ja työkyvyttömyyseläke rahastoidaan kokonaan eläkkeen alkaessa, ellei ansiotyöpanos ole ollut vähäinen työkyvyttömyyttä välittömästi edeltäneinä vuosina. Eläkkeen alkamisen jälkeen tehtäviä indeksikorotuksia ei rahastoida. Ne osat eläkkeistä, joita ei ole etukäteen rahoitettu, eläkelaitokset kustantavat yhteisesti, ja kulut sisällytetään vuosittain perittävään työeläkemaksuun. Rahastoiduista eläkkeen osista muodostuvaa vastuuta kutsutaan työeläkevakuutusyhtiöillä ja eläkekassoilla vastuuvelaksi, eläkesäätiöillä eläkevastuuksi (myöhemmin vastuovelka). Vastuuvelkaa laskettaessa tulevat eläkelaitoksen vastuulla olevat eläkesuoritukset diskontataan nykyhetkeen 3 prosentin diskonttorokolla. Tämän seurauksena rahastot kasvavat vuosittain mainitulla 3 prosentilla automaattisesti. Tämän lisäksi prosentin ylittäviä sijoitustuottoja ohjataan rahastoihin korottamalla vanhuuseläkkeiden rahoitusta osia. Mitä suuremmiksi rahoitettujen eläkkeiden osat kyetään kasvattamaan, sitä pienemmiksi jäävät vastaavasti vakuu-

tusmaksulla kustannettavat eläkkeiden yhteisesti kustannettavat osat eli tasausosat.

Yksilötasolla tapahtuva vastuuvelan laske-
kenta johtaa siihen, että samalla kun uutta ra-
hastointia tapahtuu vakuutettujen ansaitessa
uutta eläkeoikeutta, aiemmin rahastoituja va-
roja korkoineen purkautuu eläkkeiden mak-
suun. Eläkejärjestelmän kypsyessä rahastojen
purkautuminen voimistuu automaattisesti uu-
teen rahastointiin nähden. Tällöin rahastojen
kokonaismäärän kasvu suhteessa palk-
kasummaan hidastuu. Näköpiirissä ei nyky-
sillä rahastointiperiaatteilla kuitenkaan ole,
että työeläkerahastot alkaisivat supistua ni-
mellisarvoltaan tai edes suhteessa palk-
kasummaan.

Laskuperustekorko

Laskuperustekorko määrittää vastuuvelkaa
vastaavan sijoitusomaisuuden kokonaistuot-
tovaatimuksen. Laskuperustekorona tasoa
muutetaan nykyään puolivuositain ja sen ar-
vo määräytyy eläkelaitosten vakavaraisuuden
perusteella. Korkeampi laskuperustekorko
siirtää enemmän varoja sijoitustuotoista
eläkkeiden rahastoiuihin osiin, ja siksi on
tärkeää saada se pitkällä aikavälillä mahdol-
lisimman korkeaksi.

1.3. Nykytilan arviointi

Sijoitustoiminnan vaikutus maksutasoon

Vuoden 1997 uudistuksen toiminnasta on
saatu kokemuksia sekä sijoitusmarkkinoiden
hyvien että huonojen vaiheiden osalta. Ylei-
sesti voidaan todeta, että mekanismi on toi-
minut tarkoitettulla tavalla. Sen puitteissa
työeläkelaitokset ovat selviytyneet kulunee-
seen yhdeksän vuoden jaksoon sisältyneiden
nousu- ja laskukausien yli saavuttaen keski-
määrin runsaan viiden ja puolen prosentin
luokkaa olevan vuotuisen reaalityötuoton sijoit-
uksilleen. Sijoitusjakaumat ovat myös muut-
tuneet riskipitoisemmiksi verrattuna uudis-
tusta edeltäneeseen aikaan.

Analysoitaessa työeläkkeiden rahoitusta
pitkälle tulevaisuuteen on päädytty kuitenkin
siihen, että nykyinen vakavaraisuusmekani-

nismi antaa riittämättömät mahdollisuudet
osakesijoitusten ja muiden riskipitoisempien
ja siten korkeampituottoisten sijoitusten mer-
kittävään lisäämiseen. Osakkeet ovat histori-
allisesti tuottaneet paremmin kuin riskittömät
sijoituskohteet. Tuottoeron on perusteltua
olettaa säilyvän tulevaisuudessakin, vaikka
sen yleisesti oletetaan muodostuvan jos-
sakin määrin viime vuosikymmeniä pienem-
mäksi.

Vaikka osakeosuudet ovatkin tällä hetkellä
sijoitussuhdanteista johtuen keskimääräistä
korkeammalla tasolla, nykyäänöstö johtaa
sijoitustoiminnasta tehtyjen selvitysten pe-
rusteella sijoitusallokaatioon, jossa osakesi-
joitusten osuus on keskimäärin 25 prosentin
luokkaa pitkällä aikavälillä. Eläkevarojen si-
joitushorisontti lasketaan kuitenkin vuosi-
kymmenissä, joten eläkesijoittamiseen sopi-
vat hyvin sellaiset sijoitusinstrumentit, joiden
arvot ja tuotot voivat heilahdella voimak-
kaastikin, kunhan niiden pitkän aikavälin
tuotto-odotus on korkea.

Tähän liittyvät kysymykset siitä, ovatko
toimintapääomat riittävän suuria, osataanko
tai halutaanko niiden tarjoamat mahdollisuu-
det käyttää täysimääräisesti, ja onko löydet-
tävässä kokonaan uudenlaisia ja parempia
teknikoita sijoitusriskin kantamiseen. Jo ny-
kyisen mekanismin puitteissakin olisi mah-
dollisuuksia lisäriskin ottamiseen jossakin
määrin, mutta riippuu asetettavasta riskisijoit-
usten tavoitetasosta, riittävätkö nämä mah-
dollisuudet. Voidaan arvioida, että eläkelai-
tokset eivät ole täysimittaisesti käyttäneet
hyväksi nykyistenkään vaatimusten sallimaa
riskinottomahdollisuutta. Osittain tähän on
saattanut työeläkevakuutusyhtiöiden osalta
vaikuttaa sekin, että asiakashyvitysten
enimmäismäärä pienenee hyvin voimakkaasti
tavoitevyöhykkeen alarajan alapuolella, ja
siksi yhtiöt pyrkivät pysyttelemään tavoite-
vyöhykkeellä. Vuoden 1997 toimintapää-
omauudistuksessa tavoitevyöhykkeen käsit-
teeseen sisältyi ajatus siitä, että tavoite-
vyöhykkeen alapuolelle joutuminen ei ole
suotavaa ja jos näin tapahtuu, on syytä etsiä
toimenpiteitä tavoitevyöhykkeelle pääsemi-
seksi. Hallituksen esityksen perustelut kirjoj-
tettiin vastaamaan tätä ajatustapaa. Kulunei-
den yhdeksän vuoden aikana on kertynyt ko-
kemuksia vakavaraisuuden kehittymisestä

erilaisissa sijoitussuhdanteissa. Eläkelaitosten riskien mittaamiseen ja hallitsemiseen liittyvät menetelmät ovat kehittyneet huomattavasti. Vakavaraisuusrajan ja tavoitevyöhykkeen alarajan välisen alueen välttämisen voidaan katsoa tarpeettomasti rajoittavan vakavaraisuuspuskurin hyödyntämistä sijoitustuottojen tavoittelussa.

Sijoitusriskillä on työeläkesijoittamisessa kaksijakoinen merkitys. Jos sijoitusriskiä otetaan liikaa ja riskit toteutuvat laajassa mitassa, tuotot jäävät vaatimattomiksi. Tämä johtaa suurempaan maksunkorotuspaineeseen ja saattaa vaarantaa työeläkkeiden rahoitusta. Toisaalta jos sijoitusriskiä otetaan liian vähän joko epäonnistuneiden säännösten tai liiallisen riskin kaihtamisen johdosta, riski toteutuu siinä muodossa, että tuotot jäävät varmasti huonoiksi. Myös tällä on vaikutusta työeläkkeiden rahoitukseen suuremman maksunkorotuspaineen kautta.

Laskuperustekorko

Rahastoinnin kasvu alentaa painetta työeläkemaksun korottamiseen. Työeläkevaroilta saatavilla sijoitustuotoilla on näin ollen työeläkemaksun nousupaineen hillitsemisessä olennainen merkitys. Aiempi pyrkimys pitää laskuperustekorko joka hetki mahdollisimman korkeana saattaa kuitenkin kääntyä alkuperäistä tarkoitusta vastaan: tällöin on uhkana toimintapääomien pieneminen. Jos niin käy, sijoitustoiminnassa on pienemmät mahdollisuudet tavoitella korkeita tuottoja sellaisilla sijoituksilla, joiden arvot ja tuotot heilahtelevat vuosittain merkittävästi. Mahdollisimman korkeaksi vuosittain korotettu laskuperustekorko saattaa siten pitkällä aikavälillä johtaakin eläkerahastojen hitaampaan kasvuun.

Laskuperustekorona taso ei vielä riitä ratkaisemaan, miten sijoitustuottojen vaikutus kanavoituu työeläkemaksuun. Maksutasovaikutuksia voidaan säätää ohjaamalla rahastoitujen eläkkeen osien korotuksia eri ikäalueille. Sijoitustuottojen merkityksen maksutasolle ratkaisee kolme tekijää ja vain ne, eli

1) kuinka paljon eläkkeitä varten rahastoidaan työeläkemaksun kautta

2) miten nämä varat tuottavat sillä aikaa kun ne ovat eläkelaitoksissa

3) missä tahdissa ne tuottoineen ohjataan maksettavana olevien rahastoitujen eläkkeiden korotuksiin.

Maksutasovaikutukset toteutuvat siinä vaiheessa, kun sijoitustuotoista rahastoituihin eläkkeisiin tehtävät korotukset vaikuttavat maksussa oleviin eläkkeisiin. Kun korotetaan 30-vuotiaan vakuutetun rahastoitua vanhuuseläkettä, kestää vakuutetun eläkkeellesiirtymisestä riippuen 33–38 vuotta, ennen kuin korotus alkaa vaikuttaa vakuutusmaksun keräämistarvetta pienentävästi. Tämän jälkeen vaikutus jatkuu ajan, jonka eläke on maksussa, eli mahdollisesti kymmeniäkin vuosia. Jos korotus kohdistetaan 50-vuotiaan vakuutetun rahastoitua vanhuuseläkkeeseen, maksua alentava vaikutus alkaa jo 13–18 vuoden kuluttua ja jatkuu eläkkeen maksamisen ajan. Jos korotetaan jo eläkkeellä olevan henkilön rahastoitua vanhuuseläkettä, maksutasovaikutus alkaa välittömästi. Sen ikäalueen valinnalla, jolle korotukset kohdistetaan, on siten olennainen merkitys maksutasovaikutuksen ajoittumiselle.

Ratkaisevaa eläkkeiden turvaamisen kannalta on, että työeläkemaksun taso säilyy kansantalouden kantokyvyn puitteissa. Siihen voidaan jonkin verran vaikuttaa rahastointiperiaatteiden avulla. Se, missä määrin yksittäisen vakuutetun eläke on turvattu, ei riipu siitä, miten juuri hänen eläkkeensä jakautuu rahastoitua ja yhteisesti kustannettavaan osaan.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Esityksen tavoitteet

Tähän esitykseen sisältyvien työeläkelaitosten sijoitustoimintaa koskevien muutosehdotusten päämääränä on nostaa eläkesijoitusten tuotto-odotusta ja tätä kautta hillitä työeläkemaksun nousupainetta.

Lähtökohtana on, että voimassa olevan säännösten puitteissa ei ole riittäviä mahdollisuuksia suurempien sijoitustuottojen tavoitteluun sijoitusriskejä ottamalla, vaan lisäaudistukset ovat tarpeen. Näiden uudistusten tavoitteena on tehdä työeläkesijoittamisen

säädöspohjaan sellaisia parannuksia, jotka tekisivät lisätuottojen tavoittelun mahdolliseksi.

Rahastointiperiaatteisiin ja vakavaraisuusmekanismeihin on nykyisten riskinottomahdollisuuksien riittämättömyyden johdosta tehtävä muutokset, jotka tarvitaan, jotta erityisesti osakesijoitusten, joista sekä historian että teorian perusteella voidaan odottaa saatavan parempaa tuottoa, osuutta voitaisiin nostaa nykyisestä noin kymmenellä prosenttiyksiköllä seuraavan viiden vuoden kuluessa, ja saatujen kokemusten myötä sen jälkeen voitaisiin nostaa mahdollisesti vielä jonkin verran korkeammalle.

Riskinkantokyvyn lisääminen edellyttää riskipuskurien kasvattamista tai niiden käytön tehostamista.

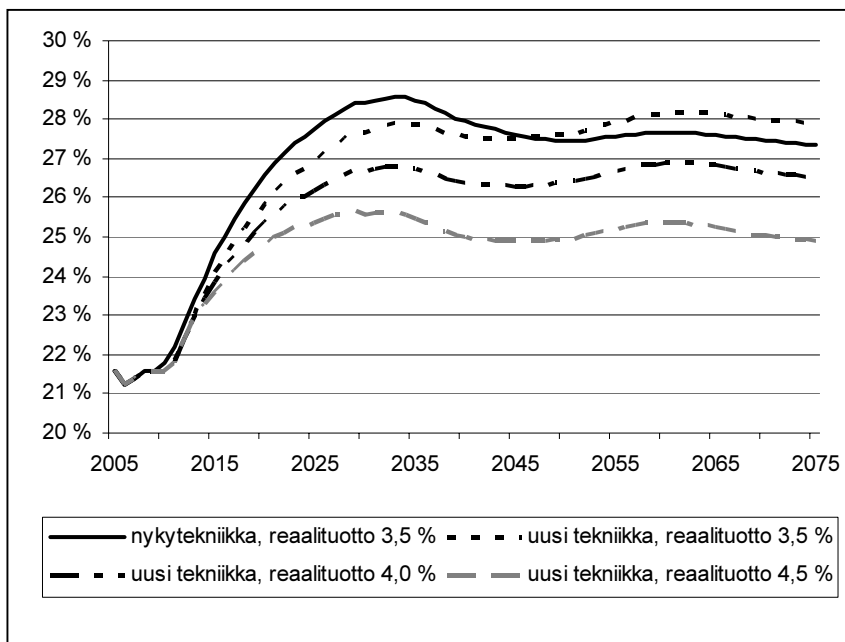
Työeläkemaksun hallintaan sisältyy maksun pitkän aikavälin nousupaineen hillinnän lisäksi myös huolehtiminen maksun järkevästä ja mahdollisimman tasaisesta kehitysuras-

ta. Pitkän aikavälin maksuennusteiden mukaan maksutasolla on vuosien 2020—2030 tuntumassa huippuvaihe.

Huippuvaiheen tasoittamiseksi on tarkoituksenmukaista muiden tässä yhteydessä tehtävien muutosten yhteydessä siirtyä kohdistamaan eläkevastuun täydennyskertoimen määrittelemät rahastoitujen vanhuuseläkkeiden korotukset yksinomaan 55 vuotta täyttäneille. Tällöin sijoitustuottojen rahastoinnista saatava hyöty saadaan nopeammin alentamaan työeläkemaksua. Tämä johtaa tasaisempaan työeläkemaksun kehitykseen ja vähentää vaaraa, että työeläkemaksun nousun johdosta olisi puututtava työeläke-etuuksien tasoon.

Työeläkemaksun ennustettu kehitysura toisaalta nykyisen lainsäädännön mukaan, toisaalta nyt ehdotettujen muutosten jälkeen kolmella eri reaalituotto-oletuksella muodostuu seuraavaksi:

TyEL-maksu eri vaihtoehdoissa

Lakiesityksen tavoitteena on myös yhdenmukaistaa eri eläkelaitosten sääntelyä. Ainoastaan eläkelaitosten erityispiirteistä johtuvat erot ovat perusteltuja. Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen toimintavapauksia toimintapääomaan sisältyvän lisävakuutusvastuun käytössä esitetään lisättäväksi. Samalla näiden eläkelaitosten hallitusten vastuuta vakavaraisuuden ylläpitämisessä lisättäisiin.

2.2. Keskeiset ehdotukset

Riskinkantokyvyn kasvattaminen

Tässä esityksessä ehdotetaan työeläkelaitosten riskinkantokyvyn lisäämiseksi muutoksia, jotka sisältävät sekä vastuuelkaan lisättävän puskuriominaisuuden että toimintapääomien lievän kasvattamisen. Näiden muutosten kautta työeläkesijoittamisessa voidaan tavoitella nykyistä korkeampia tuottoja lisäämällä hallitusti sijoitusriskiä. Samalla on tärkeää, että valvontaa sekä sen edellytyksiä ja voimavaroja kehitetään vastaavasti.

Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu

Voimistamalla ja nopeuttamalla vastuuelan määrän riippuvuutta sijoitusmarkkinoiden heilahteluista voitaisiin osa sijoitusriskistä siirtää koko eläkejärjestelmän kannettavaksi. Vastuuelka heilahtelisi tällöin kaikissa eläkelaitoksissa samaan tahtiin, kun toimintapääoma edelleen puskuroisi sijoitustoiminnan tulosta eläkelaitoskohtaisesti. Vastuuelan määräytymissääntöjä muutettaessa on kuitenkin otettava huomioon sen ensisijainen tehtävä ja luonne eläkelaitoksen vastuuna rahastoiduista eläkkeistä nykyisille ja tuleville eläkkeensaajille.

Eläkelaitoksille ehdotetaan lisättäväksi uusi vastuuelkaan sisältyvä erä osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu. Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrä vaikuttaa vastuuelan määrään siten, että se voi vähentää vastuuelan määrää enintään 10 prosenttia ja lisätä sitä enintään 5 prosenttia. Edellä mainittuja rajoja tarkasteltaisiin koko eläkejärjestelmän tasolla. Mikäli 5 prosentin yläraja koko eläkejärjestelmän tasolla ylitettäisiin, ylittävä määrä siirrettäisiin kas-

vattamaan vanhuuseläkkeiden rahastoituja osia ja mikäli alaraja koko eläkejärjestelmän tasolla alitettaisiin, osaketuottosidonnaista lisävakuutusvastuuta täydennettäisiin eläkelaitosten toimintapääomista. Rahastoiduille eläkkeen osille hyvitetäisiin aina vähintään diskonttokoron (3 prosenttia) suuruinen tuotto.

Vanhuuseläkkeiden täydentäminen

Tässä esityksessä ehdotetaan, että työntekijän eläkelaiassa ehdotettua eläkevastuiden täydennyskertoimen määräytymistä ja rahastoitujen vanhuuseläkkeiden korotusten kohdentumista koskevia säännöksiä muutettaisiin.

Työntekijän eläkelain mukaan se määrä, jonka eläkelaitos on velvollinen siirtämään diskonttokoron (3 prosenttia) lisäksi rahastoihin, määräytyy eläkevastuun täydennyskertoimen perusteella, joka puolestaan määräytyy eläkelaitosten keskimääräisen vakavaraisuuden mukaan. Tässä esityksessä ehdotetun uuden tekniikan mukaan 90 prosenttia vanhuuseläkkeiden täydentämisestä määräytyisi eläkelaitosten keskimääräisen vakavaraisuuden perusteella pitkälti vastaavasti kuin nykyisin ja 10 prosenttia määräytyisi eläkelaitosten noteerattujen osakesijoitusten keskituoton perusteella. Tätä keskituottoa laskettaessa mukaan otettaisiin eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuelan kattamisesta annetun lain 6 §:n sijoitusryhmään IV alakohtaan 1 luetut sijoitukset.

Kymmenen prosentin osaketuottosidonnaisuuteen siirrytään asteittain viiden vuoden kuluessa. Toteutuneesta osakesidonnaisesta keskituotosta vähennetään vuosittain 1 prosenttiyksikkö, jotta rahastoitujen eläkkeiden korotukset ja vastuuelan kasvu eivät ajan kuluessa johda vakavaraisuusasteen liialliseen alenemiseen.

Eläkelaitosten keskimääräiseen vakavaraisuuteen perustuvan osuuden määrittelemän kaavan parametreja muutettaisiin tavalla, jonka arvioidaan siirtymäajan kuluessa nostavan toimintapääomien määrää parilla prosentilla vastuuelasta. Sekä keskimääräistä vakavaraisuutta että osakesidonnaista keskituottoa laskettaessa yksittäisen eläkelaitoksen paino rajoitettaisiin enintään 15 prosenttiin.

Vanhuuseläkkeiden rahastokorotusten kohdentaminen

Jotta voitaisiin huolehtia maksukehityksen tasaisuudesta pitkällä aikavälillä, säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että ne mahdollistaisivat rahastoitujen vanhuuseläkkeiden vuotuisten korotusten kohdistamisen 55 vuotta täyttäneiden vastaisiin ja alkaneisiin vanhuuseläkkeisiin.

Lakia ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että mahdolliset kuolevuusperustemuutoksista johtuvat täydennykset rahoitettaisiin ensisijaisesti niistä varoista, jotka muutoin käytettäisiin rahastoitujen eläkkeiden korotuksiin. Koska ihmisten keskimääräinen elin-aika pitenee, eläkelaitosten vastuuvalkaa tul-taneen jatkossakin ajoittain täydentämään. Nykyinen lainsäädäntö edellyttää tarvittavan rahastotäydennyksen rahoittamista vakuutusmaksun tasausmaksun kautta. Rahastotäydennysten rahoittaminen nykyisin periaattein johtaisi siten toisaalta rahastointiasteen kasvuun suhteessa maksettaviin eläkkeisiin ja toisaalta ennakoimattomiin maksunkorotuspaineisiin aina muutamaksi vuodeksi. Uudella menettelyllä päästäisiin tilanteeseen, jossa rahastointiaste ei olisi niin riippuvainen elinajan odotteen kehityksestä kuin nykytekniikassa, eikä mahdollinen rahastotäydennys-tarve aiheuttaisi ennakoimattomia maksunkorotuspaineita.

Vakavaraisuussäännösten uudistaminen

Työeläkeyhtiöiden nykyinen vakavaraisuussäännöstö ja siihen liittyvät toiminnan rajoitukset kannustavat liikaa riskien kaihtamiseen. Tästä syystä tässä esityksessä ehdotetaan, että eläkelaitosten toimintapääomaa koskevia säännöksiä yksinkertaistetaan siten, että tavoitevyöhykkeen käsite poistetaan ja toimintapääoman enimmäismäärän ylittämisestä aiheutuvia sanktioita lievennetään.

Tavoitevyöhykkeen käsite ja samalla sen alaraja esitetään poistettavaksi, koska näiden rajojen katsotaan estävän riskipuskureiden tehokasta käyttöä ja olevan ristiriidassa työeläkelaitosten riskinkantokyvyn parantamisen kanssa.

Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen toimintavapauksia toimintapääoman ylläpitämisessä ja käyttämisessä ehdotetaan lisättäväksi. Eläkelaitoksen toimintaa ei rajoitettaisi toimintapääoman ollessa vähintään puolitoistaker-tainen vakavaraisuusrajaan nähden. Toimintavapauksia lisättäessä ehdotetaan vastaavasti hallituksen vastuun kasvattamista. Hallitukselta edellytettäisiin suunnitelmaa kannatusmaksujen tai vakuutusmaksujen käyttämisestä vakavaraisuuden tukemiseen. Näin hallitus olisi etukäteen varautunut tilanteeseen, jossa vakavaraisuuden tukemiseen käytettäisiin kannatusmaksuja tai vakuutusmaksuja. Hallitus voisi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin kannatusmaksujen tai vakuutusmaksujen korottamiseksi riittävän ajoissa.

Vakavaraisuusrajalta esitetään asetettavaksi minimitaso, viisi prosenttia vastuuvalkasta, sillä tätä alempana vakavaraisuusrajaan joh-tavalla sijoitusjakaumalla tuottotaso jää pitkällä aikavälillä väistämättä liian alhaiseksi. Tästä ehdotetaan säädettäväksi eläkelaitok-sen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvalkan kattamisesta annetun laissa, jota koskeva esitys on valmisteilla.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Muutoksen vaikutus työeläkemaksun ta-soon riippuu siitä, missä määrin työeläkeva-rojen pitkän aikavälin tuotto kohoaa sen johdosta. Jo säännösten muutokset sinänsä muuttavat työeläkemaksun pitkän aikavälin ennustetta siten, että 20-30 vuoden aikajän-teellä esiintyvä maksun huippuvaihe poistuu. Kutakin saavutettavaa keskimääräisen sijoitustuoton puolen prosenttiyksikön kasvua kohti työeläkemaksun korotuspaine alenisi lisäksi pitkällä aikavälillä 1-1,5 prosenttiyksiköllä, kuten käy ilmi kohdassa 2.1 esitetystä kuviosta.

Keskimääräiseen vakavaraisuuteen sidotun eläkevastuiden täydennyskertoimen ja rahastoitujen vanhuuseläkkeiden korotusten kohdistumisen muutosten yhteisvaikutuksena toimintapääomien voidaan odottaa kasvavan viiden vuoden aikavälillä keskimäärin runsaat kaksi prosenttiyksikköä; kasvu perustuu toimintapääoman ja vastuuvalkan rajakohdan

muuttumiseen, eikä se edellytä maksun kautta tapahtuvaa lisärahoitusta.

Tämän lisäyksen arvioidaan olevan riittävä kattamaan sen eläkelaitoskohtaisen riskin, joka johtuu eläkelaitoksen osakesijoitusten eroista eläkelaitosten keskimäärään nähden.

3.2. Vaikutukset eläkelaitosten kilpailuun

Eläkevastuiden täydentämisen osittainen sitominen noteerattujen osakkeiden keskituottoon kohtelee kaikkia eläkelaitoksia samalla tavoin, koska kyseessä ei ole riippuvuus kunkin eläkelaitoksen omien noteerattujen osakesijoitusten tuotosta vaan kaikkien eläkelaitosten yhteenlasketusta keskituotosta. Eri eläkelaitosten vakuutuskannat eroavat jossakin määrin toisistaan rakenteeltaan, mutta rakenne-erojen vaikutus tasoitettaisiin eläkelaitosten kesken niin sanotun tasausjärjestelmän välityksellä. Muutoksella ei siten olisi vaikutusta eläkelaitosten väliseen kilpailuun.

Nyt tehtävillä muutoksilla kasvatetaan eläkesäätiöiden ja eläkekassojen toimintavapauksia vakavaraisuuden ylläpitämisessä silloin, kun näiden vakavaraisuus on riittävällä tasolla. Tämän muutoksen voidaan arvioida parantavan eläkesäätiöiden ja eläkekassojen kilpailukykyisyyttä.

Vanhuuseläkkeitä rahastoidaan nykyisin työeläkemaksun kautta 18 ja 54 vuoden ikävälillä. Sen jälkeen maksun kautta tapahtuva rahastointi loppuu. Vastuuvelan laskennassa käytettävä 3 prosentin diskonttokorko kasvatetaan vanhuuseläkerahastoja samassa suhteessa kaikilla ikäalueilla. Eläkevastuun täydentämisen kautta tapahtuva rahastoitujen vanhuuseläkkeiden kasvu tapahtuu niin ikään samassa suhteessa kaikilla ikäalueilla. Nyt esitetty korotusten kohdentaminen yksinomaan yli 54 vuotta täyttäneille jättää maksun ja diskonttokoron kautta tapahtuvan rahastoinnin ennalleen, mutta muuttaa diskonttokoron ylittävistä sijoitustuotoista tehtävää rahastointia. On arvioitu, että eläkelaitosten vakuutuskantojen rakenne-eroista johtuvat vaikutukset ovat vähäisiä, eikä muutoksella siten ole vaikutusta eläkelaitosten väliseen kilpailuun.

4. Asian valmistelu

Työmarkkinoiden keskusjärjestöt antoivat syyskuussa 2004 eläkeneuvotteluryhmälleen tehtäväksi selvittää, voitaisiinko työeläkelaitosten sijoituksia Suomeen lisätä, tavoitteena koko kansantalouden tuottavuuden ja työllisyyden parantaminen ja siten jakojärjestelmään perustuvan eläkkeiden rahoitusosuuden maksupohjan turvaaminen ja tasausmaksun nousupaineen hillitseminen. Keskusjärjestöt pyysivät myös neuvotteluryhmää selvittämään, miten työeläkelaitosten riskinkantokykyä voitaisiin lisätä tavoitteena työeläkerahastojen tuoton parantaminen ja siten työeläkemaksun nousupaineen vähentäminen.

Tämä hallituksen esitys perustuu työmarkkinoiden keskusjärjestöjen eläkeneuvotteluryhmän asiasta laatimaan selvitykseen (Työeläkejärjestelmän sijoitustoimintaa koskeva selvitys, 2006).

Sosiaali- ja terveysministeriö järjesti 11 päivänä huhtikuuta 2006 selvitysmies Louekosken ehdotuksista kuulemistilaisuuden, johon kutsuttiin kuultaviksi kauppa- ja teollisuusministeriö, oikeusministeriö, sisäasiainministeriö, valtiovarainministeriö, Vakuutusvalvontavirasto, Kilpailuvirasto, Eläketurvakeskus, Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Merimieseläkekassa, AKAVA r.y., Elinkeinoelämän keskusliitto, Eläkesäätiöyhdistys ESY r.y., Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto, Suomen Yrittäjät ry, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry, Työeläkevakuuttajat TELA.

Kuulemistilaisuudessa esitetyt muutosehdotukset ja muut näkökohdat on hallituksen esityksessä otettu tarpeellisilta osin huomioon.

5. Riippuvuus muista esityksistä

Merimieseläkekassaa koskevat tätä esitystä vastaavat muutokset olisi tarkoitus liittää osaksi merimieseläkelain kokonaisuudistusta. Hallituksen esitys Eduskunnalle uudeksi merimieseläkelainiksi annettaneen syksyllä 2006. Lain olisi tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Rinnan tämän esityksen kanssa eduskunnassa on käsiteltävänä myös eläkelaitosten

vakavaraisuuden laskemista ja vastuuvelan katesäännösten uudistamista koskeva hallituksen esitys ja työeläkevakuutusyhtiöiden hallinnon uudistamista koskeva hallituksen esitys.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Työeläkevakuutusyhtiöistä annettu laki

14 §. Vastuovelka. Pykälän 2 momentissa määritellään, mitä vakuutusmaksuvastuulla tarkoitetaan. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä olevat viittaukset kumottuun työntekijäin eläkelakiin korjataan viittauksiksi työntekijän eläkelain vastaaviin säännöksiin. Lisäksi momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vakuutusmaksuvastuun määritelmää muutetaan paremmin työeläkevakuutusyhtiölle soveltuvaksi lisäämällä viittaukset lakisääteistä eläketurvaa koskeviin erityislakeihin sekä poistamalla momentista tarpeettomina säännökset, jotka soveltuvat lähinnä henkivakuutusyhtiöihin. Lisäksi ehdotetaan, että 14 §:n mukaiseen vastuuelkaan sisällytetään myös Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Eteran työntekijän eläkelain voimaanpanolain 5 §:n soveltamisessa muodostuvat vastuuerät. Eteraa koskevaa lisäystä lukuun ottamatta momentin asiasisältö säilyisi ennallaan.

Osittamattoman lisävakuutusvastuun käyttäminen vastuuelan laskuperusteiden muuttamisesta syntyneen tappion peittämiseen tulisi kyseeseen silloin kun riskiliikkeen tappiollisuus edellyttäisi tasoitusvastuun täydentämistä. Muilla tappioilla tarkoitettaisiin sijoitustoiminnan ja hoitokustannusliikkeen tappioita siltä osin, kuin tuotot eivät riittäisi kattamaan vastuuelan korkovaatimusta ja muita pakollisia kuluja. Jos yhtiön tilinpäätös osoittaisi alijäämää, voitaisiin osittamatonta lisävakuutusvastuuta käyttää näiden tappioiden peittämiseen siten, että ylijäämänä voitaisiin näyttää enintään yhtiöjärjestyksen ja laskuperusteiden mukaan määräytyvä kohutuullinen määrä. Siirrot osittamattomasta lisävakuutusvastuusta ositettuun lisävakuutusvastuuseen vakuutusmaksun alennuksia varten määräytyisivät laskuperusteiden mukaisesti. Valtuutus sosiaali- ja terveysministeriön antaa määräyksiä edellä sanotuista asioista ehdotettaisiin poistettavaksi tarpeettomana.

Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi neljäs momentti, jonka mukaan 2 momentissa tarkoitettua vakuutusmaksuvastuuta laskettaessa vakuutusmaksuvastuun määrää kasvattavana tai vähentävänä eränä olisi otettava huomioon työntekijän eläkelain 168 §:n mukainen osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu. Koska osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrä olisi osa vakuutusmaksuvastuuta, se siirtyisi muun vastuuelan mukana työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovutuksessa.

15 §. Vastuuelan kate. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vastuuelan kattamisessa noudatettaisiin uutta eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuelan kattamisesta annettua lakia ja vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 §:n 1 momentin mukaista säännöstä katettavista saatavista ottaen huomioon 3 momentissa sanotut vähennettävät erät.

Pykälän 2 momentissa lueteltaisiin aiemmin ministeriön määräyksenä annetut säännökset koskien vastuuelan lisäksi katettavia, vastuuelkaan rinnastettavia eriä. Näin ollen ministeriölle annettu valtuutus ehdotetaan tarpeettomana poistettavaksi.

17 §. Vakavaraisuusraja ja toimintapääoman vähimmäismäärä. Pykälän 1 momentissa esitetty vakavaraisuusrajan laskennan periaatteellinen lähtökohta säilyisi entisellään, mutta laskennasta säädettäisiin uudella eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuelan kattamisesta annetulla lailla. Edellä sanottu laki sisältäisi säännökseen vakavaraisuusrajan 5 prosentin alarajasta, jolloin aiemmin pykälässä säädetty 2 prosentin vähimmäisvaatimus käy tarpeettomaksi. Edellä sanottu laki korvaisi valtioneuvoston asetuksen.

Pykälän 2-4 momentit ehdotetaan poistettaviksi. Aiemmin 2 momentissa sanotut vaatimukset takuumäärän muodostavista eristä ehdotetaan poistettaviksi, koska ne ovat käytännössä muodostuneet merkityksettömiksi. Takuumäärän käsitteestä luovuttaisiin, mutta sitä vastaavan toimintapääoman valvonnallinen sääntely säilyisi ennallaan. Lain 20 §:n säännös lyhyen aikavälin rahoitussuunnitel-

man toimittamisesta Vakuutusvalvontavirastolle säilyisi nykyisellään.

Nykyisin pykälän 3 momentissa asetetaan vastuuvelan määrästä riippuva vähimmäisvaatimus työeläkevakuutusyhtiön omalle pääomalle. Vastuuvelan kasvaessa oman pääoman määrää on kasvatettava. Oman pääoman kasvu on rahoitettu kuitenkin yhtiön tuloksesta, joten se on vähentänyt toimintapääomaan siirrettävää määrää.

Koska työeläkevakuutusyhtiön vakavaraisuuden riittävydestä huolehditaan yhtiön toimintapääomaa koskevilla vaatimuksilla, eikä yhtiön oman pääoman vähimmäismäärällä voida katsoa olevan juurikaan merkitystä yhtiön vakavaraisuuden kannalta, ehdotetaan momentin säännös poistettavaksi tarpeettomana.

Pykälän 4 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana, koska asiasta säädetään eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain 26 §:n 1 momentissa.

18 §. *Siirrot ositettuun ja osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen.* Toimintapääoman vyöhykkeistä ehdotetaan luovuttavan uudistuksen yhteydessä. Nykyisin vakavaraisuusrajan ja sen kaksinkertaisen määrän väliin jäävää aluetta kutsutaan rajoitusvyöhykkeeksi. Vakavaraisuusrajan kaksinkertaisen (tavoitevyöhykkeen alaraja) ja nelinkertaisen (tavoitevyöhykkeen yläraja) määrän välistä aluetta kutsutaan tavoitevyöhykkeeksi.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan edelleen säädettäväksi toimintapääoman enimmäismäärästä ja menettelystä silloin, kun yhtiön toimintapääoma ylittää momentin mukaisen ylärajansa. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että velvoite menetellä siinä säädetyllä tavalla syntyisi vain, jos ylite ei olisi väliaikainen tai satunnainen. Siten jos työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma toisena peräkkäisenä vuonna olisi suurempi kuin vakavaraisuusrajan nelinkertainen määrä (toimintapääoman enimmäismäärä), työeläkevakuutusyhtiön olisi siirrettävä sanotusta vuodesta lukien vuosittain ositettuun lisävakuutusvastuuseen kolmasosa siitä määrästä, jolla yhtiön toimintapääoma ylittää sen enimmäismäärän.

Sijoitusjakautumien perustuvien tutkimusten ja laskelmien mukaan ylärajan ylitys tapah-

tuisi kerran 5—10 vuodessa, ja tällaisina vuosina hyvityssiirto olisi erittäin suuri eli keskimäärin yli 5 prosenttia palkoista. Nykyisten laskuperusteiden mukaan tätä ei jakoteta usealle vuodelle, vaan se jaetaan alennuksena yhden vuoden vakuutusmaksuun. Ylärajan ylittämistä koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi edellä kuvatulla tavalla, koska näin suuret alennukset vakuutusmaksuun eivät ole tarkoituksenmukaisia. Ei voida pitää perusteltuna, että ylärajan ylityksen sattuessa tilinpäätösajankohdalle, koko ylite olisi siirrettävä vakuutusmaksun alennuksiin vaikka sijoitusmarkkinoiden huono kehitys saattaisi heti tilinpäätöksen jälkeen johtaa toimintapääoman alenemiseen. Muutoksen toteuttaminen edellyttää elinkeinoverolain 48 a §:n 4 momentin muuttamista vastaavasti.

Pykälän 2 momentti käsittelee nykyisin menettelyä vakavaraisuusrajan ja tavoitevyöhykkeen alarajan välillä. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että se koskisi vakavaraisuusrajan ja toimintapääoman enimmäismäärän välistä aluetta. Tällä alueella vakuutusmaksujen alennukset määräytyisivät laskuperusteiden mukaisesti, jotka täytävät työntekijän eläkelain 169 §:n 3 momentin edellytykset.

Nykyiseen pykälän 3 momenttiin sisältyvä pykäläviittausta muutettaisiin 17 §:n muutoksesta johtuen.

Pykälän 4 momentissa oleva valtuutussäännös ehdotetaan tarpeettomana kumottavaksi. Toimintapääoman käyttämistä koskeva tarkempi sääntely sisältyy käytännön toiminnan vakiinnuttua lakiin ja sen nojalla vahvistettuihin laskuperusteisiin.

19 §. *Työeläkevakuutusyhtiön vakavaraisuuden järjestäminen.* Pykälän 2 momentissa oleva työeläkevakuutusyhtiön vakavaraisuuden järjestämisestä koskeva valtuutussäännös ehdotetaan tarpeettomana kumottavaksi. Momentin nojalla ei ole annettu tarkempia määräyksiä.

20 §. *Taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma ja lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma.* Pykälän 1 momenttiin sisältyvä pykäläviittausta ehdotetaan muutettavaksi 17 §:n muutoksesta johtuen. Lisäksi 1 momenttiin siirrettäisiin 33 b §:ssä oleva säännös, jonka mukaan asianomainen minis-

teriö korvataan Vakuutusvalvontavirastolla.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi koska takuumäärän käsitteestä on edellä 17 §:ssä ehdotettu luovuttavan. Momentissa korvattaisiin viittaus takuumäärään viittauksella toimintapääoman vähimmäismäärän puoleen määrään, joka määrältään vastaa nykyistä takuumäärää. Lisäksi viittaus oman pääoman vaatimusten täyttämiseen ehdotetaan poistettavaksi, koska oman pääoman vaatimukset on edellä 17 §:ssä ehdotettu poistettaviksi. Lisäksi asianomainen ministeriö ehdotetaan korvattavaksi Vakuutusvalvontavirastolla samasta syystä kuin 1 momentissa.

22 §. Voitonjako osakkaille. Pykälän 1 momentin viittaussäännöstä työntekijäin eläkelakiin ehdotetaan muutettavaksi työntekijäin eläkelain kumoutuessa tämän lain 14 §:n 2 momenttiin. Pykälän asiasisältö säilyisi nykyisellään.

23 §. Voitonjaon rajoitukset. Kun oman pääoman minimivaatimus poistetaan, pykälän 1 momentti olisi tarpeettomana kumottava.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi 18 §:n 2 momentin muutosten mukaisesti. Momentissa säädetään nykyisin voitonjaon rajoittamisesta vakavaraisuusrajan ja nykyisen tavoitevyöhykkeen alarajan välisellä alueella. Momentin muuttaminen on tarpeen, koska tavoitevyöhykkeen käsitteestä luovutaan. Tällöin voitonjakoa ei rajoitettaisi, jos yhtiö toimintapääoma on vakavaraisuusrajan yläpuolella. Rajoittamista koskeva ministeriön valtuutussäännös poistettaisiin tarpeettomana.

31 §. Omaisuuden luovutus- ja panttauskielto. Pykälän 1 momentin 1) kohdassa ehdotetaan muutettavaksi pykäläviittaus asiasisältöä muuttamatta. Momentin 2) kohta ehdotetaan kumottavaksi, koska omaa pääomaa koskevista vähimmäisvaatimuksista on edellä ehdotettu luovuttavaksi. Momentin 3) kohta siirrettävän 2) kohdaksi ja samalla muutettaisiin pykäläviittaus asiasisällön muuttumatta.

1.2. Työntekijän eläkelaki

168 §. Laskuperusteiden laatiminen. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan osaketuottosidonnaisen lisä-

vakuutusvastuun laskuperusteet tulisi määritellä pykälän 1 momentissa tarkoitetuissa eläkelaitoksen vastuuelan tai eläkevastuun laskuperusteissa. Laskuperusteet olisi laadittava siten, että osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun vuotuinen muutos olisi riippuvainen työeläkelaitosten osakesijoitusten keskimääräisestä vuosituotosta. Laskuperusteissa olisi määriteltävä, miten osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu voisi vaikuttaa vastuuelan tai eläkevastuun kokonaisuuteen. Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu voisi momentin mukaan vähentää eläkelaitoksen vastuuelkaa tai eläkevastuuta enintään 10 prosentilla. Alarajan tarkastelussa käytettäisiin vastuuelkaa, joka määritellään eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuelan kattamisesta annetun lain 10 §:ssä. Kyseinen vastuuelka määritellään siten, että eläkelaitoksen vastuuelasta tai eläkevastuusta vähennettäisiin työeläkevakuutusyhtiöillä osittamaton lisävakuutusvastuu ja eläkesäätiöillä ja eläkekassoilla lisävakuutusvastuu. Lisäksi vähennettäisiin erät, joita yrittäjien eläkelain 10 §:n 2 momentin mukaan ei oteta huomioon vakuutusmaksuvastuussa.

Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrä suhteessa edellä sanottuun, eläkelaitoskohtaiseen vastuuelkaan tai eläkevastuuseen tasattaisiin eläkelaitoksissa samalle tasolle vuosittain, koska vastuuelan tai eläkevastuun kasvu tapahtuu eri eläkelaitoksissa hieman eri tahdissa Tasaaminen tehtäisiin eläkelaitosten vastuuelkaan tai eläkevastuuseen sisältyvän eläkejärjestelmän yhteisiä kustannuksia varten varatun tasausvastuun avulla. Tasaaminen ei aiheuttaisi kustannuksia, koska eläkejärjestelmätasolla ylitteet ja alitteet kumoaisivat toisensa.

Jos osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu alittaisi tasaamisen jälkeen 10 prosentin alarajan, alite täydennettäisiin työeläkevakuutusyhtiöillä osittamattomasta lisävakuutusvastuusta ja eläkesäätiöillä ja eläkekassoilla lisävakuutusvastuusta.

Eläkejärjestelmän vastuu osaketuottosidonnaisesta lisävakuutusvastuusta on näin ollen rajoitettua toisin kuin vastuu yhteisesti kustannettavista eläkkeistä.

Osakesijoituksilla tarkoitettaisiin pykälän uuden 3 momentin mukaan eläkelaitoksen

vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuvelan kattamisesta annetun lain 6 §:n sijoitusryhmään IV alakohtaan 1 luokiteltuja sijoituksia. Osakkeiden keskimääräisellä vuosituotolla tarkoitettaisiin vuotuisesti muutettua tuottoa silloinkin, kun tuotto lasketaan lyhemmän ajan, esimerkiksi 3 kuukauden tietojen perusteella. Pykälässä sanotulla keskimääräisellä vuosituottoprosentilla tarkoitettaisiin edellä sanottua keskimääräistä vuosituottoa vähennettynä yhdellä prosenttiyksiköllä. Yhden prosenttiyksikön vähentäminen tehtäisiin, jotta rahastoitujen eläkkeiden korotukset ja vastuvelan kasvu eivät ajan kuluessa johtaisi vakavaraisuusasteen liialliseen alenemiseen.

Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun vuotuinen muutos laskettaisiin siten, että edellä lasketulla vuosituottoprosentilla kerrotaisiin eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuvelan kattamisesta annetussa lain 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua vastuvelan kymmenesosa. Tämän jälkeen osaketuottosidonnaisesta lisävakuutusvastuusta vähennettäisiin mahdolliset 170 §:n mukaiset kustannukset ja 171 §:n mukaiset täydennykset. Eläkelaitoskohtainen viiden ja kymmenen prosentin rajojen tarkastelu tehtäisiin tämän jälkeen ja mahdolliset ylitteet ja alitteet sisällytettäisiin eläkelaitosten yhteisesti vastattaviin kustannuksiin.

Keskimääräistä vuosituottoa laskettaessa yhden eläkelaitoksen osuus edellä tarkoitettuja sijoituksista voisi olla enintään 15 prosenttia. Keskimääräisen tuoton laskisi Eläketurvakeskus eläkelaitosten antamien tietojen perusteella.

Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrittämiseen tarvittavia lopullisia tietoja ei ole vielä saatavissa eläkelaitosten tilinpäätösten laatimisajankohtana. Tilinpäätöksissä käytettäisiin tarkimpia saatavissa olevia arviotietoja.

170 §. *Vastuvelan laskuperusteiden muuttaminen.* Vanhuuseläkkeisiin liittyvät laskuperustetäydennykset ehdotetaan jatkossa kustannettaviksi ensisijaisesti niistä varoista, jotka muutoin käytettäisiin vanhuuseläkkeiden rahastoitujen eläkkeiden korotuksiin. Pykälän 1 momentissa säädetään nykyisin, että laskuperustemuutokset kustannetaan yhteisesti tasausjärjestelmästä. Nykyinen käyt-

täntö merkitsee, että kustannukset katetaan vakuutusmaksun tasausosalla. Nykyistä rahoitustapaa ehdotetaan jatkettavan muiden kuin vanhuuseläkkeiden osalta sellaisenaan.

Vanhuuseläkkeisiin liittyvät kustannukset ehdotetaan ensisijaisesti katettaviksi joko 168 §:ssä tarkoitettua osaketuottosidonnaisesta lisävakuutusvastuusta tai 171 §:n mukaisiin täydennyksiin tarkoitetuilla varoilla.

171 §. *Vanhuuseläkevastuiden täydentäminen.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun käytöstä vanhuuseläkkeiden rahastoitujen osien täydentämiseen. Jos eläkelaitosten osaketuottosidonnaisten lisävakuutusvastuiden yhteismäärä olisi suurempi kuin 5 prosenttia niiden eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuvelan kattamisesta annetun lain 10 pykälä 2 momentissa tarkoitettujen vastuuelkojen tai eläkevastuiden yhteismäärästä, ylitys käytettäisiin näihin täydennyksiin. Osaketuottosidonnaisuuden asteittainen voimaantulo viiden vuoden kuluessa ehdotetaan sisällytettäväksi voimaantulosäännökseen.

Tämän pykälän mukaisten vanhuuseläkkeiden rahastoitujen osien täydennyksiin käytettävä määrä koostuisi siten kahdesta osasta: vuotuinen eläkevastuun täydennyskertoimen perusteella tehtävä täydennys ja osaketuottosidonnaista lisävakuutusvastuusta ajoittain tehtävä täydennys.

Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, joka sallisi täydennysten kohdistamisen erisuuruiseen eri ikäluokille. Nykyisen käytännön mukaan vanhuuseläkevastuiden täydentäminen tehdään tasaisesti kaikille ikäluokille. Vakuutusmaksulla vanhuuseläkkeitä rahastoidaan 18—55 -vuotiaille. Vakuutusmaksun vastaista kehitystä voitaisiin tasoittaa sillä, että täydentäminen tehtäisiin yksinomaan vanhempien ikäluokkien alkaneisiin ja vastaisiin vanhuuseläkevastuisiin. Pitkän aikavälin maksuennusteiden mukaan maksutasolla on vuosien 2020—2030 tuntumassa huippuvaihe. Huippuvaiheen tasoittamiseksi olisi tarkoituksenmukaista kohdistaa rahastoitujen vanhuuseläkkeiden korotukset yksinomaan 55 vuotta täyttäneille. Tällä perusteella ehdotettu menettely muodostaisi poikkeuksen ny-

kyiseen käytäntöön nähden. Kaikkien ikäryhmien eläke-etujen turvaamiseksi on perusteltua, että rahastotäydennysten kohdistamista tarkasteltaisiin vakuutusmaksutason pitkän aikavälin kehitystä silmällä pitäen.

Pykälässä tarkoitetut täydennykset voidaan kohdistaa erilaisina eri ikäluokkien vastaisten ja alkaneiden vanhuuseläkkeiden rahastoituihin osiin edellyttäen, että edellä mainitut kohdistukset eivät vaikuta haitallisesti työeläkelaitosten väliseen kilpailuun.

201 §. *Tiedot vanhuuseläkevastuiden täydentämiseksi.* Pykälää ehdotetaan täydennettäväksi siten, että Eläketurvakeskuksella olisi nyt mainittujen vastuuvulkaa ja toimintapääomaa koskevien tietojen lisäksi oikeus saada eläkelaitokselta tiedot sen eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvulan kattamisesta annetun lain 6 §:n sijoitusryhmään IV alakohtaan 1 luokiteltujen sijoitusten määrästä ja tuotosta.

1.3. Eläkesäätiölaki

43 §. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi eläkevastuuseen kuuluvan osake-tuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun sääntely vastaavasti kuin työeläkevakuutusyhtiöille ehdotetaan säädettäväksi työeläkevakuutusyhtiölain 14 §:n 4 momentissa.

46 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi vastaava viittaus uuteen eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvulan kattamisesta annettuun lakiin kuin työeläkevakuutusyhtiölain 15 §:ään ehdotetaan tehtäväksi. Lisäksi viittaus työntekijäin eläkeasetukseen korvattaisiin viittauksella työntekijän eläkelakiin. Nykyisessä pykälässä ministeriöllä on valtuutus antaa asetus vastuuvulkaan rinnastettavista eristä, mutta tällaista asetusta ei ole ollut tarvetta antaa. Näin ollen valtuutussäännös ehdotetaan tarpeettomana poistettavaksi.

48 b §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti kuin työeläkevakuutusyhtiölain 17 §:ää eli viittaus asetukseen korvattaisiin viittauksella eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvulan kattamisesta annettuun lakiin.

Pykälän 2 momentista ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana rajoitus siitä, että toimintapääoman vähimmäismäärän tulisi olla

vähintään yksi prosentti eläkevastuusta. Vakavaraisuusrajalalle ehdotettu viiden prosentin vähimmäisvaatimus johtaisi siihen, että nykyinen yhden prosentin vähimmäisvaatimus täyttyisi.

48 c §. Koko pykälä ehdotetaan muutettavaksi. Eläkesäätiön toimintavapauksia vakavaraisuuden ylläpitämisessä ehdotetaan lisättäväksi nykyiseen sääntelyyn nähden. Sijoitustoiminnan tappiot ehdotetaan voitavaksi kattaen purkamalla lisävakuutusvastuuta vakavaraisuusrajalalle saakka ja kannatusmaksujen käytön rajoituksia lisävakuutusvastuun kartuttamiseksi ja purkamiseksi ehdotetaan lievennettäväksi. Toimintapääoman ylärajaa koskevaa sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti kuin työeläkevakuutusyhtiölain 18 pykälässä. Toimintapääoman kartuttamisesta ja purkamista koskevassa sääntelyssä ehdotetaan siirryttäväksi sijoitusten käypiin arvoihin perustuvaan tarkasteluun nykyisen kirjanpidollisen tarkastelun sijasta. Sosiaali- ja terveysministeriön valtuutus antaa erikseen asetus pykälän sisällöstä ehdotetaan tarpeettomana poistettavaksi. Tarkempi sääntely pykälän soveltamisesta sisältyisi työntekijän eläkelain 166 §:n tarkoittamiin eläkevastuun laskuperusteisiin vastaavasti kuin työeläkevakuutusyhtiöillä.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säänneltäväksi uusi menettelytapa. Sijoitustoiminnan vuotuinen kirjanpidollinen tulos ehdotetaan siirrettäväksi ensin kokonaan lisävakuutusvastuuseen. Tämän jälkeen riippuen toimintapääoman määrästä vakavaraisuusrajaan nähden voitaisiin tehdä kannatusmaksusiirrot. Menettely yksinkertaistaisi nykyistä menettelyä ja vastaisi sijoitustoiminnan tuloksen käsittelyn osalta työeläkevakuutusyhtiöiden soveltamaa menettelyä.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säänneltäväksi lisävakuutusvastuun kartuttamisesta kannatusmaksuilla. Lisäksi määriteltäisiin toimintapääoman enimmäismäärä, joka olisi samansisältöinen kuin työeläkevakuutusyhtiöillä. Toimintapääoman kartuttaminen kannatusmaksuilla olisi vapaata toimintapääoman pysyessä enimmäismääränsä alapuolella.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säänneltäväksi lisävakuutusvastuun purkamisesta kannatusmaksujen alentamiseen. Nykysään-

telyn mukaan purkamisen on rajoitettu kannatusmaksutason vakaana pitämiseen silloin kun toimintapääoma pysyy vähintään kaksinkertaisena vakavaraisuusrajan nähden. Esityksessä purkamista ei rajoitettaisi silloin kun toimintapääoma ei alenisi purkamisen jälkeen alle vakavaraisuusrajan puolitoistakertaisen määrän.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan säänneltäväksi lisävakuutusvastuun purkamisesta kannatusmaksujen alentamiseen silloin kun toimintapääoma ennen purkamista on vakavaraisuusrajan ja sen puolitoistakertaisen määrän välissä. Lisävakuutusvastuuta voitaisiin silloin purkaa kannatusmaksujen alentamiseen vastaava määrä kuin työeläkevakuutusyhtiöt voivat enimmillään käyttää sijoitustoimintansa perusteella vakuutusmaksujen alennuksiin vastaavalla toimintapääomalla. Jos esimerkiksi lisävakuutusvastuuta olisi purettu 1 momentin mukaisen siirron (sijoitustoiminnan tulos) jälkeen 3 momentin nojalla vakavaraisuusrajan puolitoistakertaiseen määrään saakka, lisävakuutusvastuuta voitaisiin vielä purkaa vastaava määrä kuin työeläkevakuutusyhtiö voi enimmillään käyttää sijoitustoimintansa perusteella vakuutusmaksujen alennuksiin vastaavalla toimintapääomalla. Tämän momentin mukainen tarkempi sääntely annettaisiin eläkevastuun laskuperusteissa. Sääntelyn sisältö vastaisi työeläkevakuutusyhtiöiden sijoitustoimintansa perusteella antamien vakuutusmaksualennusten laskuperusteita.

Pykälän 5 momentin sisältö vastaisi pääosin nykyisen 4 momentin sisältöä. Lisävakuutusvastuuta ei voitaisi purkaa kannatusmaksujen alentamiseen, jos toimintapääoma on alle vakavaraisuusrajan. Vastaavasti kuin nykyisin, kannatusmaksuja tulisi käyttää vakavaraisuuden nostamiseksi vakavaraisuusrajalle, jos muita keinoja ei olisi käytettävissä. Jos toimintapääoman aleneminen alle vakavaraisuusrajan johtuisi sijoitustoiminnan tappioiden siirtämisestä 1 momentin mukaisesti lisävakuutusvastuuseen, lisävakuutusvastuuta olisi kartutettava kannatusmaksuilla siten, että toimintapääoma nousisi vakavaraisuusrajalle. Säännös vastaisi tältä osin sisällöllisesti samaa menettelyä kuin se, että eläkesäätiö ei saisi purkaa sijoitustoiminnan tappioita lisävakuutusvastuusta kuin vakavaraisuusrajalle

saakka.

Pykälän 6 momentissa ehdotetaan, että lisävakuutusvastuun purkamisen velvoitetta enimmäismäärän ylittyessä pidennettäisiin yhdellä vuodella nykyiseen nähden. Sijoitustoiminnan tuottojen siirtäminen lisävakuutusvastuuseen kiellettäisiin vasta silloin kun toimintapääoman enimmäismäärän ylitys tapahtuisi toisena peräkkäisenä vuotena. Sääntely vastaisi työeläkevakuutusyhtiölain 18 §:n 1 momentin sääntelyä.

48 d §. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin uudesta riskienhallintasuunnitelmasta, joka korvaisi nykyisen hallituksen suunnitelman.

Eläkesäätiöillä on keskenään erilaiset mahdollisuudet vaikuttaa toimintapääoman tasoon kannatusmaksujen avulla. Kannatusmaksujen sääntelyä koskien tällä on merkitystä siinä tilanteessa, kun arvioidaan eläkesäätiön kykyä tukea alentunutta vakavaraisuutta. Tästä syystä jokaisen eläkesäätiön tulisi tehdä selvitys kannatusmaksujen korottamisen käytettävyydestä vakavaraisuuden tukemiseen. Koska vakavaraisuuden riittävä tukeminen saattaa käytännössä olla mahdollista vain useamman peräkkäisen vuoden maksutasoa korottamalla, tulisi suunnitelmassa varautua maksunkorotusten jaksottamiseen viidelle vuodelle.

Edellä sanotusta syystä eläkesäätiön hallituksen tulisi laatia riskienhallintasuunnitelma, joka perustuisi eläkesäätiön eläkevastuun, vakavaraisuusrajan ja palkkasumman keskinäistä suhdetta koskevaan selvitykseen. Suunnitelman merkitys vuotuisen kannatusmaksun asettamisessa muodostuisi sitä suuremmaksi mitä suuremman maksunkorotusvaikutuksen vakavaraisuuden tukeminen aiheuttaisi. Vastaavasti, jos kannatusmaksuvaikutus jäisi vähäiseksi, selvitys ei aiheuttaisi erityisiä vaatimuksia kannatusmaksutason asettamisessa 48 c §:ssä sanottujen toimintapääomasäännösten lisäksi.

Palkkasumman ja vakavaraisuuden vastaiseen epäsuotuisaan kehitykseen varautuminen ei välttämättä olisi tehtävissä yksinomaan kannatusmaksutason vaikuttamisella vaan se edellyttäisi lisäksi, että varautuminen tapahtuisi riittävän toimintapääoman turvin. Esimerkiksi kannatusmaksupohjan merkittävä supistuminen saattaisi nopeasti vähentää kannatusmaksutason korotuksen käytettä-

vyyttä vakavaraisuuden tukemisessa. Hallituksen tulisi siten selvityksessä ottaa kantaa siihen, millä keinoin eläkesäätiö eri tilanteissa ja eri tekijöistä aiheutuviin riskeihin varautuisi. Kannatusmaksujen korottamisen käytettävyys vakavaraisuuden tukemiseen tulisi rajoittua vain siihen määrään, joka ei vaarantaisi työnantajan kykyä selviytyä maksuvelvoitteistaan suunnitelman viiden vuoden aikavälillä.

Pykälässä ehdotetaan, että suunnitelma toimitettaisiin Vakuutusvalvontavirastolle. Jos Vakuutusvalvontavirasto katsoo, että suunnitelman toteuttamiselle ei olisi realistisia edellytyksiä kannatusmaksujen tason asettamisessa käytännössä, suunnitelma tulisi uusiksi. Kannatusmaksujen käyttäminen vakavaraisuuden tukemiseen ei välttämättä muodosta kannatusmaksujen tasoon vaikuttavia lisävaatimuksia. Toisaalta niillekin eläkelaitoksille, joiden kannatusmaksujen määräytymiseen suunnitelmalla olisi merkitystä, suunnitelma ei aiheuttaisi taloudellisia lisäkustannuksia vaan lisäisi eläkesäätiön riskitietoisuutta ja ennakkovarautumista mahdollisiin vastaisiin kustannuksiin.

Kannatusmaksujen käytettävyydestä vakavaraisuuden tukemiseen on säädetty lain tasolla hyvin vähän siihen nähden, että se on toimintapääoman lisäksi eläkesäätiöllä keskeinen vakavaraisuuden ylläpitämisen keino. Eläkesäätiöiden keskinäisestä erilaisuudesta johtuen tarkoituksenmukaista sääntelyä ei ole laadittavissa yksikäsitteiseksi. Tästä syystä kannatusmaksujen käytettävyyden vakavaraisuuden tukemiseen tulisi perustua eläkelaitoskohtaiseen tarkasteluun ja sääntelyyn. Hallituksen riskienhallintasuunnitelmalla olisi tarkoitus saavuttaa tämän sääntelyn tavoite. Tästä syystä suunnitelman merkitys olisi sen noudattamisessa sekä vuotuisen kannatusmaksutason että toimintapääoman tavoitetaso asettamisessa. Suunnitelmaa noudattaen tulisi varautua etukäteen vakavaraisuuden tukemisesta aiheutuvaan vuotuisen kustannukseen vastaavasti kuin eläkevastuun laskuperusteen nojalla varaudutaan eläkeetuksien rahoittamisesta aiheutuvaan kustannukseen. Tilinpäätöksessä toteutuvaan kannatusmaksutarpeeseen vaikuttaisivat tilivuoden tapahtumat. Tilinpäätöksen tulos ja toimintapääoman taso olisivat suunnitelman

mukaisesti perustana seuraavan vuoden kannatusmaksun tason asettamiselle.

Pykälän 2 ja 3 momentteihin ehdotetaan tehtäväksi teknisiä muutoksia korvaamalla ministeriö Vakuutusvalvontavirastolla. Muutokset eivät muuttaisi nykyistä menettelyä.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Voimaantulosäännöksen 2 momentissa säädettäisiin siirtymäsäännöksestä, jonka nojalla eläkesäätiöt voisivat lukea toimintapääomaansa edelleen takauksia ja vakuuksia neljän vuoden ajan. Siirtymäaikana säätiöt voisivat korvata voimassa olevan lain 48 a §:n 2 momentissa tarkoitetut vakuudet ja takaukset niillä erillä, jotka luetaan toimintapääomaan ehdotetun lain tultua voimaan.

1.4. Vakuutuslaki

79 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säännellään vastuuvetkään kuuluvasta osaketuottosidonnaisesta lisävakuutusvastuusta vastaavasti kuin eläkesäätiöille ehdotetaan säädettäväksi eläkesäätiölain 43 §:ssä.

83 §. Pykälän 8 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi vastaava viittaus uuteen eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvetkään kattamisesta annettuun lakiin kuin eläkesäätiölain 46 §:ssä. Lisäksi momentissa ehdotetaan lueteltaviksi kaikki vastuuvetkään lisäksi katettavat erät, jolloin voitaisiin poistaa sosiaali- ja terveysministeriön valtuutus antaa asiasta asetus.

83 c §. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset kuin eläkesäätiölain 48 b §:ään.

83 d §. Koko pykälä ehdotetaan muutettavaksi. Lakisäateistä toimintaa harjoittavan eläkekassan toimintavapauksia vakavaraisuuden ylläpitämisessä ehdotetaan lisättäväksi nykyiseen sääntelyyn nähden. Sijoitustoiminnan tappiot ehdotetaan voitavaksi kattaa purkamalla lisävakuutusvastuuta vakavaraisuusrajalta saakka ja vakuutusmaksujen käytön rajoituksia lisävakuutusvastuun kartuttamiseksi ja purkamiseksi ehdotetaan lievennettäväksi. Toimintapääoman ylärajaa koskevaa sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti kuin työeläkevakuutusyhtiölain

18 pykälässä. Toimintapääoman kartuttamista ja purkamista koskevassa sääntelyssä ehdotetaan siirryttäväksi sijoitusten käypiin arvoihin perustuvaan tarkasteluun nykyisen kirjanpidollisen tarkastelun sijasta. Sosiaali- ja terveysministeriön valtuutus antaa erikseen asetus pykälän sisällöstä ehdotetaan tarpeettomana poistettavaksi. Tarkempi sääntely pykälän soveltamisesta sisältyisi työntekijän eläkelain 166 §:n tarkoittamiin vastuuelan laskuperusteisiin vastaavasti kuin työeläkevakuutusyhtiöillä.

Pykälän 1 momentin sisältöä ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti kuin eläkesäätiölain 48 c §:n 1 momenttia.

Pykälän 2 momentin sisällöksi ehdotetaan vastaavaa kuin eläkesäätiölain 48 c §:n 2 momentissa siten, että eläkesäätiölaissa mainitut kannatusmaksut vastaavat eläkekassoilla vakuutusmaksuja.

Pykälän 3 momentin sisällöksi ehdotetaan vastaavaa kuin eläkesäätiölain 48 c §:n 3 momentissa.

Pykälän 4 momentin sisällöksi ehdotetaan vastaavaa kuin eläkesäätiölain 48 c §:n 4 momentissa. Lisävakuutusvastuun purkamista koskevat vastuuelan laskuperusteet, jotka vahvistetaan työntekijän eläkelain 166 §:n nojalla, tulisi laatia vastaaviksi kuin työeläkevakuutusyhtiöiden laskuperusteet koskien vakuutusmaksun alennuksia sijoitustoiminnan perusteella.

Pykälän 5 momentin sisällöksi ehdotetaan vastaavaa kuin eläkesäätiölain 48 c §:n 5 momentissa.

Pykälän 6 momentin sisällöksi ehdotetaan vastaavaa kuin eläkesäätiölain 48 c §:n 6 momentissa.

83 e §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan vastaavaa muutosta kuin eläkesäätiölain 48 d §:n 1 momenttiin.

Pykälän 2 ja 3 momentteihin ehdotetaan tehtäväksi vastaavat tekniset muutokset kuin eläkesäätiölain 48 d §:n 2 ja 3 momentteihin.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Voimaantulosäännöksen 2 momentissa säädettäisiin siirtymäsäännöksestä, jonka nojalla eläkekassat voisivat lukea toimintapääomaansa edelleen takauksia ja vakuuksia neljän vuoden ajan. Ehdotus vastaa, mitä eläkesäätiöiden osalta on ehdotettu.

1.5. Elinkeinotulon verottamisesta annettu laki

48 a §. Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työeläkevakuutusyhtiölain 18 §:n 1 momenttiin ehdotetut muutokset voitaisiin toteuttaa ilman veroseuraamuksia. Jos nykyisen sääntelyn mukaan yhtiön osittamattoman lisävakuutusvastuun määrä ylittää enimmäismääränsä toisena peräkkäisenä verovuonna, ylittävä osuus luetaan jälkimmäisen verovuoden veronalaiseksi tuloksi. Nyt säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että jälkimmäisen vuoden veronalaiseksi tuloksi luettaisiin vain kolmasosa ylittävästä osuudesta. Verotuksessa veronalaiseksi tuloksi luettava määrä vastaisi ositettuun lisävakuutusvastuuseen siirrettävää määrää. Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen osalta sääntely pysyisi ennallaan koska lisävakuutusvastuun purkamista koskevaa sääntelyä enimmäismäärän ylittyessä ei ehdoteta muutettavaksi. Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen veronalaiseksi tuloksi luettaisiin koko ylittävä osuus, jos ylitys tapahtuisi toisena peräkkäisenä vuotena.

2. Voimaantulo

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työeläkevakuutusyhtiöistä 25 päivänä huhtikuuta 1997 annetun lain (354/1997) 19 §:n 2 momentti,
muutetaan 14 §:n 2 momentti, 15, 17, 18 ja 20 §, 22 §:n 1 momentti, 23 § sekä 31 §:n 1 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 17 § laissa 419/2004, 22 §:n 1 momentti ja 23 § osittain laissa 640/1997 ja 31 §:n 1 momentti laissa 332/2004, sekä
lisätään lain 14 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

14 §

Vastuuvelka

Vakuutusmaksuvastuu vastaa tulevista vakuutustapahtumista johtuvien suoritusten pääoma-arvoa siltä osin kuin yhtiölle on syntynyt vastuuta työntekijän eläkelain (395/2006) tai yrittäjien eläkelain mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuuna pidetään myös työntekijän eläkelain voimaanpanolain (396/2006) 5 §:n 4 momentin soveltamisesta muodostuvaa vastuuta. Vakuutusmaksuvastuuna pidetään myös työntekijän eläkelain 169 §:n 3 momentin mukaisia vakuutusmaksun alennuksia tai muita vastaavia etuja varten ja jäljempänä sanottujen tappioiden peittämiseen varattua vastuuta, joka jakautuu vakuutusosittajille ositettuihin (*ositettu lisävakuutusvastuu*) ja osittamattomaan osaan (*ositamaton lisävakuutusvastuu*). Ositettua lisävakuutusvastuuta saadaan käyttää vain työntekijän eläkelain 169 §:n 3 momentissa tarkoitettuihin vakuutusmaksun alennuksiin tai muihin vastaaviin etuihin. Osittamatonta lisävakuutusvastuuta voidaan käyttää vastuvelan laskuperusteiden muuttamisesta syntyneen tappion sekä myös muun tappion peittämiseen.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua vakuutusmaksuvastuuta laskettaessa on vakuutusmaksuvastuun määrää kasvattavana tai vähentävänä eränä otettava huomioon työntekijän eläkelain 168 §:ssä tarkoitettun osake-tuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrä.

15 §

Katettavan vastuvelan määrä ja vastuvelan kate

Työeläkevakuutusyhtiön on katettava 14 §:ssä tarkoitettu vastuuelka siten kuin eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuvelan kattamisesta annetussa laissa (xx/2006) säädetään ja ottaen lisäksi huomioon vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 §:n 1 ja 3 momentin kattamista koskevat säännökset.

Työeläkevakuutusyhtiön on vastuvelan lisäksi katettava velka työntekijän eläkelain 183 §:ssä tarkoitettuun vastuunjakoon, velka yrittäjien eläkelain 10 §:n 2 momentissa tarkoitettuun vastuunjakoon sekä vakuutusmaksuista johtuvat velat.

17 §

Vakavaraisuusraja ja toimintapääoman vähimmäismäärä

Työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoman vähimmäismäärä on kaksi kolmasosaa vakavaraisuusraja. Vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden toimintapääoman tarvetta ottaen huomioon sijoitusten jakautuminen eri omaisuuslajeihin. Vakavaraisuusrajan laskemisesta säädetään tarkemmin eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetussa laissa.

18 §

Siirrot ositettuun ja osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen

Jos työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma on toisena peräkkäisenä vuonna suurempi kuin 17 §:ssä tarkoitettun vakavaraisuusrajan nelinkertainen määrä (*toimintapääoman enimmäismäärä*), työeläkevakuutusyhtiön on sanotusta vuodesta lukien siirrettävä vuosittain ositettuun lisävakuutusvastuuseen määrä, joka on yksi kolmasosa siitä määrästä, jolla yhtiön toimintapääoma ylittää sen enimmäismäärän. Jos ylityksen voidaan katsoa olevan luonteeltaan pysyvä, yhtiön on järjestettävä toimintansa siten, että yhtiön toimintapääoma palautuu enimmäismäärän alapuolelle.

Jos työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma on suurempi kuin 17 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuusraja, mutta pienempi kuin 1 momentissa tarkoitettu toimintapääoman enimmäismäärä, yhtiö voi siirtää 14 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ositettuun lisävakuutusvastuuseen enintään työntekijän eläkelain 169 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla lasketun määrän.

Jos työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin 17 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuusraja, siirto 14 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ositettuun lisävakuutusvastuuseen on kielletty.

20 §

Taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma ja lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma

Työeläkevakuutusyhtiön, jonka toimintapääoma on pienempi kuin 17 §:n mukainen toimintapääoman vähimmäismäärä, on viipymättä toimitettava Vakuutusvalvontaviraston hyväksyttäväksi yhtiön taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma. Samoin on meneteltävä, jos yhtiön toimintapääoma lisättyä sillä määrällä, jolla 14 §:n 3 momentissa tarkoitettu tasoitusmäärä ylittää laskuperusteiden mukaisen vähimmäismääränsä, on pienempi kuin 17 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuusraja.

Työeläkevakuutusyhtiön, jonka toimintapääoma on pienempi kuin puolet 17 §:n mukaisesta toimintapääoman vähimmäismäärästä, on viipymättä toimitettava Vakuutusvalvontaviraston hyväksyttäväksi lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma.

22 §

Voitonjako osakkaille

Työeläkevakuutusyhtiön varoja saadaan jakaa osakkaille vain sen mukaisesti kuin tässä laissa tai vakuutusyhtiölaissa säädetään voitonjaosta, osakepääoman, ylikurssirahaston tai vararahaston alentamisen yhteydessä suoritettavista maksuista ja varojen jaosta yhtiön purkautuessa. Voitonjaoksi ei katsota siirtoja 14 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ositettuun lisävakuutusvastuuseen.

23 §

Voitonjaon rajoitukset

Työeläkevakuutusyhtiö ei saa jakaa voittoa, jos sen toimintapääoma on pienempi kuin 17 §:n mukainen vakavaraisuusraja.

31 §

Omaisuuuden luovutus- ja panttauskielto

Vakuutusvalvontavirasto voi vakuutettujen etujen turvaamiseksi kieltää työeläkevakuutusyhtiötä luovuttamasta tai panttaamasta omaisuuttaan:

1) jos työeläkevakuutusyhtiö ei täytä 15 §:n mukaisia katettavan vastuuvelan määrää ja vastuuvelan katetta koskevia vaatimuksia;

2) erityisen painavista syistä, jos työeläkevakuutusyhtiö ei enää täytä 17 §:ssä yhtiön toimintapääomalle asetettuja vaatimuksia ja Vakuutusvalvontavirastolla on perusteltu syy olettaa yhtiön taloudellisen tilan edelleen heikkenevän tai Vakuutusvalvontavirasto katsoo yhtiön olevan joutumassa tällaiseen tilaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki**työntekijän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä toukokuuta 2006 annetun työntekijän eläkelain (395/2006) 170 §:n 1 momentti, 171 §:n otsikko ja 201 § sekä
lisätään 168 §:ään uusi 2 ja 3 momentti sekä 171 §:ään uusi 2—4 momentti seuraavasti:

168 §

Laskuperusteiden laatiminen

Vastuuvelan ja eläkevastuun laskuperusteisiin on sisällyttävä osaketuottosidonnaista lisävakuutusvastuuta koskevat perusteet. Laskuperusteet on laadittava siten, että osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu voi vähentää eläkelaitoksen vastuovelkaa tai eläkevastuuta enintään määrällä, joka on 10 prosenttia vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain (xx/2006) 10 §:n 2 momentissa tarkoitetusta vastuuvelasta. Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun on oltava kussakin eläkelaitoksessa yhtä suuri suhteessa edellä sanottuun vastuovelkaan. Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun vuotuisen muutoksen perusteena on osakkeiden keskimääräisen vuosituoton mukainen osuus vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain 10 §:n 2 momentissa tarkoitettun vastuuvelan kymmenesosasta. Vuotuista

muutosta koskeva tarkastelu tehdään ennen 170 §:n ja 171 §:n soveltamisesta mahdollisesti seuraavaa vähennystä. Laskuperusteisiin on sisällytettävä osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun suhteellista osuutta koskeva vuotuinen tasaaminen eläkelaitosten kesken osana 179 §:n mukaisten kustannusten selvittelyä. Jos osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu alittaa tasaamisen jälkeen edellä sanotun 10 prosentin alarajan, täydennetään alitus kunkin eläkelaitoksen osittamatonta lisävakuutusvastuuta tai lisävakuutusvastuuta vähentämällä.

Osakkeiden keskimääräisellä vuosituotto-prosentilla tarkoitetaan tämän lain mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten ja merimieseläkekassan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain 6 §:n IV kohdan 1 alakohtaan luokiteltujen sijoitusten keskimääräistä vuosituottoa vähennettynä yhdellä prosenttiyksiköllä. Keskimääräistä vuosituottoa laskettaessa yhden eläkelaitoksen osuus edellä tarkoitetuista sijoituksista voi olla enintään 15 prosenttia. Keskimääräisen vuosituotto-

prosentin laskee Eläketurvakeskus eläkelaitosten antamien tietojen perusteella.

170 §

Vastuuvelan laskuperusteiden muuttaminen

Jos vastuuvelan tai eläkevastuun laskuperusteita muutetaan 168 §:n vaatimusten johdosta siten, että eläkkeistä ja karttuneista eläkeoikeuksista aiheutuvan vastuun määrä kasvaa, tästä aiheutuvat kustannukset sisällytetään 179 §:ssä tarkoitettuihin työeläkelaitosten yhteisesti vastattaviin kustannuksiin. Jos kuitenkin muutos kohdistuu vanhuuseläkkeitä varten laskettavan vastuuvelan tai eläkevastuun laskuperusteisiin, muutoksesta aiheutuvat kustannukset katetaan ensisijaisesti vähentämällä 168 §:n 2 momentissa tarkoitettua osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrää tai varoilla, jotka muutoin olisi käytettävä 171 §:ssä tarkoitettuun rahastointiin lisäämiseen.

171 §

Vanhuuseläkevastuun täydentäminen

Jos eläkelaitosten osaketuottosidonnaisten lisävakuutusvastuiden yhteismäärä on suurempi kuin viisi prosenttia niiden eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen vastuuvelkojen tai eläkevastuiden yhteismäärästä, on ylittävä osuus käytettävä 1 momentissa tarkoitettujen rahastoitujen osien täydennyksiin.

Tässä pykälässä tarkoitettut täydennykset voidaan kohdistaa erilaisina eri ikäluokkien vastaisten ja alkaneiden vanhuuseläkkeiden

rahastoituihin osiin siten, että vakuutusmaksutason kehitys muodostuu pitkällä aikavälillä tasaiseksi.

Edellä 2 ja 3 momentin mukaisesti täydennyksiin tarkoitettuja varoja voidaan käyttää 170 §:n mukaisten vanhuuseläkkeitä varten laskettavan vastuuvelan tai eläkevastuun laskuperustemuutoksista aiheutuvien kustannusten kattamiseen.

201 §

Tiedot vanhuuseläkevastuiden täydentämiseksi

Eläketurvakeskuksella on oikeus määräämässään ajassa ja muodossa salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada eläkelaitokselta 171 §:n 1 momentin mukaisen eläkevastuun täydennyskertoimen laskemiseksi tarvittavat tiedot eläkelaitoksen vastuuvelasta tai eläkevastuusta ja toimintapääomasta sekä 168 §:n 3 momentin mukaisen keskimääräisen vuosituottoprosentin laskemiseksi tarvittavat tiedot eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain 6 §:n IV kohdan 1 alakohtaan luokiteltujen sijoitusten määrästä ja tuotosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain tullessa voimaan 168 §:n 2 momentissa tarkoitettua osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrää on nolla. Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun vuotuista muutosta laskettaessa käytetään kymmenesosan asemasta vuonna 2007 lukua 0,02, vuonna 2008 lukua 0,04, vuonna 2009 lukua 0,06 ja vuonna 2010 lukua 0,08.

3.

Laki**eläkesäätiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 48 a §:n 2 momentin 5—7 kohta ja 6—8 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat laissa 391/2006, sekä
muutetaan 43 §:n 2 momentti, 46 §:n 1 momentti, 48 b § ja 48 c § sekä 48 d §:n 1—3 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 43 §:n 2 momentti laissa 85/1999, 48 b § mainitussa laissa 391/2006 sekä 48 c § ja 48 d §:n 1—3 momentti laissa 1323/1997 seuraavasti:

43 §

Eläkevastuu lasketaan:

- 1) ennen tilinpäätöshetkeä alkaneista eläkkeistä ja muista etuuksista;
- 2) eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden vastaisista eläkkeistä ja muista etuuksista siltä osin kuin eläkkeen tai muun etuuden on katsottava karttuneen tilinpäätöshetkeen mennessä sekä eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluneiden henkilöiden vastaisista eläkkeistä ja muista etuuksista;
- 3) työntekijän eläkelain (395/2006) mukaisen toiminnan edellyttämän vakavaraisuuden ylläpitoon tarkoitettua lisävakuutusvastuuta, jota voidaan käyttää sijoitustoiminnan tappion peittämiseen sekä kannatusmaksujen alentamiseen siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää;
- 4) vapaaehtoisten lisäeläkkeiden ja muiden etuuksien tulevasta korotuksista aiheutuvasta vastuusta (*indeksikorotusvastuu*), jota saa käyttää tulevien korotusten lisäksi ainoastaan laskuperusteiden muuttamisesta aiheutuneen eläkevastuun kasvun peittämiseen siten kuin Vakuutusvalvontavirasto tarkemmin määrää; sekä
- 5) työntekijän eläkelain 168 §:ssä tarkoitettua osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrästä, joka on 2 ja 3 kohdassa tar-

koitettua eläkevastuuta laskettaessa otettava huomioon eläkevastuun määrää kasvattavana tai vähentävänä eränä.

46 §

B- ja AB-eläkesäätiön on katettava työntekijän eläkelain mukainen eläkevastuu ja velka työntekijän eläkelain 183 §:ssä tarkoitettuun vastuunjakoon (*eläkevastuun bruttomäärä*) siten kuin eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetussa laissa (xx/2006) säädetään ja ottaen lisäksi huomioon 46 §:n 3 momentin kattamista koskevat säännökset.

48 b §

Työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkesäätiön vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden toimintapääoman tarvetta huomioon ottaen sijoitusten jakautuminen eri omaisuuslajeihin. Vakavaraisuusrajan laskemisesta säädetään tarkemmin eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetussa laissa.

Toimintapääoman vähimmäismäärä on yksi kolmasosa vakavaraisuusrajasta.

48 c §

Eläkesäätiön tulee siirtää vuotuinen sijoitustoiminnan tulos 43 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen. Sijoitustoiminnan tuloksen siirtämisen jälkeen lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa tai purkaa kannatusmaksuilla siten kuin 2—6 momenteissa säädetään.

Lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa kannatusmaksuilla 48 b §:n 1 momentin mukaiseen vakavaraisuusrajan nelinkertaiseen määrään (*toimintapääoman enimmäismäärä*) saakka.

Lisävakuutusvastuuta voidaan purkaa kannatusmaksujen alentamiseen siten, että toimintapääoma on purkamisen jälkeen vähintään puolitoistakertainen vakavaraisuusrajan nähden.

Jos 1 ja 3 momentin soveltamisen jälkeen toimintapääoma on enintään puolitoistakertainen vakavaraisuusrajan nähden ja vähintään vakavaraisuusrajan suuruinen, lisävakuutusvastuuta voidaan purkaa kannatusmaksujen alentamiseen vastaavassa määrin kuin työeläkevakuutusyhtiöt voivat työntekijän eläkelain 169 §:n nojalla antaa vakuutusmaksujen alennuksia sijoitustoimintansa perusteella. Purkamista koskevat perusteet sisältyvät työntekijän eläkelain 166 §:n nojalla annettuihin eläkevastuun laskuperusteisiin.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin vakavaraisuusraja, lisävakuutusvastuuta ei saa purkaa kannatusmaksujen alentamiseen. Jos vakavaraisuutta ei voida muulla tavoin vahvistaa, lisävakuutusvastuuta on kartutettava kannatusmaksuilla. Jos toimintapääoma kuitenkin alenee 1 momentin mukaisen sijoitustoiminnan tappion siirtämisen jälkeen alle vakavaraisuusrajan, lisävakuutusvastuuta on kartutettava kannatusmaksuilla vakavaraisuusrajan saakka.

Jos toimintapääoma on toisena peräkkäisenä vuonna suurempi kuin toimintapääoman enimmäismäärä, lisävakuutusvastuuta on purettava kannatusmaksujen alentamiseen siten, että toimintapääoma ei ylitä enimmäismääräänsä. Jos toimintapääoman enimmäismäärän ylityksen voidaan katsoa olevan luonteeltaan pysyvä, eläkesäätiön on järjestettävä toimintansa siten, että toimintapääoman määrä alenee enimmäismääräänsä pienemmäksi.

48 d §

Eläkesäätiön hallituksen tulee vahvistaa osana sijoitussuunnitelmaa kannatusmaksujen käyttämistä vakavaraisuuden tukemiseen koskeva riskienhallintasuunnitelma viideksi vuodeksi. Vakavaraisuuden heikentyessä kannatusmaksujen korotustarve ei saa muodostua niin suureksi, että se vaarantaisi työntekijän maksukykyä. Suunnitelma on toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle. Eläkesäätiön on laadittava uusi suunnitelma, jos Vakuutusvalvontavirasto katsoo, ettei riskienhallintasuunnitelmaa voida toteuttaa. Eläkesäätiön hallituksen tulee soveltaa suunnitelmaa vuotuisen kannatusmaksutason asettamisessa.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin 48 b §:n 1 momentin mukaan määritelty vakavaraisuusraja, eläkesäätiön on viipymättä toimitettava Vakuutusvalvontaviraston hyväksyttäväksi eläkesäätiön taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma. Tervehdyttämissuunnitelmassa on osoitettava, että eläkesäätiön toimintapääoma ylittää kannatusmaksuja lisäämällä tai muulla tavoin vuoden tai erityisistä syistä Vakuutusvalvontaviraston luvalla enintään kahden vuoden kuluessa vakavaraisuusrajan.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin 48 b §:n 2 momentin mukainen toimintapääoman vähimmäismäärä, eläkesäätiön on viipymättä toimitettava Vakuutusvalvontaviraston hyväksyttäväksi lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma. Rahoitussuunnitelmassa on osoitettava, että eläkesäätiön toimintapääoma ylittää kannatusmaksuja lisäämällä tai muulla tavoin kolmen kuukauden kuluessa toimintapääoman vähimmäismäärän. Jos rahoitussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä ei sanotussa ajassa ole saatu toteutetuiksi, Vakuutusvalvontavirasto voi erityisen painavista syistä jatkaa määräaikaan enintään kolmella kuukaudella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eläkesäätiö voi soveltaa 48 a §:n 2 momentin 5 kohtaa sellaisena kuin se on voimassa ennen tämän lain voimaantuloa 31.12.2010 asti.

4.

Laki**vakuutuskassalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 27 päivänä marraskuuta 1992 annetun vakuutuskassalain (1164/1992) 83 b §:n 2 momentin 7 ja 8 kohta ja 6—8 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 392/2006, sekä *muutetaan* 83 §:n 8 momentti, 83 c, 83 d § ja 83 e §, sellaisina kuin ne ovat 83 §:n 8 momentti ja 83 c § mainitussa laissa 392/2006 ja 83 d ja 83 e § laissa 1322/1997, sekä *lisätään* 79 §:ään, sellaisena kuin se on osittain laissa 84/1999, uusi 4 momentti seuraavasti:

79 §

Edellä 2 momentissa tarkoitettua vakuutusmaksuvastuuta laskettaessa on vakuutusmaksuvastuun määrää kasvattavana tai vähentävänä eränä otettava huomioon työntekijän eläkelain (395/2006) 168 §:ssä tarkoitettun osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrä.

83 §

Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavan eläkekassan on katettava 79 §:ssä tarkoitettu vastuovelka, velka työntekijän eläkelain 183 §:ssä tarkoitettuun vastuunjakoon, velka yrittäjien eläkelain (468/1969) 10 §:n 2 momentissa tarkoitettuun vastuunjakoon sekä vakuutusmaksuista johtuva velka siten kuin eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetussa laissa (xx/2006) säädetään ja ottaen lisäksi huomioon 83 §:n 3 momentin kattamista koskevat säännökset.

83 c §

Eläkekassan työntekijän eläkelain mukaista toimintaa koskeva vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden toimintapääoman tarvetta ottaen huomioon kyseistä toimintaa koskevien sijoitusten jakautuminen eri omaisuuslajeihin. Vakavaraisuusrajan laskemisesta säädetään

tarkemmin eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetussa laissa.

Edellä 83 b §:ssä tarkoitettun toimintapääoman vähimmäismäärä on yksi kolmasosa vakavaraisuusrajasta.

83 d §

Eläkekassan tulee siirtää vuotuinen sijoitustoiminnan tulos 79 §:n 2 momentissa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen. Sijoitustoiminnan tuloksen siirtämisen jälkeen lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa tai purkaa vakuutusmaksuilla siten kuin 2—6 momenteissa säädetään.

Lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa vakuutusmaksuilla 83 c §:n 1 momentin mukaisen vakavaraisuusrajan nelinkertaiseen määrään (*toimintapääoman enimmäismäärä*) saakka.

Lisävakuutusvastuuta voidaan purkaa vakuutusmaksujen alentamiseen siten, että toimintapääoma on purkamisen jälkeen vähintään puolitoistakertainen vakavaraisuusrajan nähden.

Jos 1 ja 3 momentin soveltamisen jälkeen toimintapääoma on enintään puolitoistakertainen vakavaraisuusrajan nähden ja vähintään vakavaraisuusrajan suuruinen, lisävakuutusvastuuta voidaan purkaa vakuutusmaksujen alentamiseen vastaavassa määrin kuin työeläkevakuutusyhtiöt voivat työntekijän eläkelain 169 §:n nojalla antaa vakuutusmaksujen alennuksia sijoitustoimintansa perusteella. Purkamista koskevat perusteet

sisältyvät työntekijän eläkelain 166 §:n nojalla vahvistettuihin vastuuvelan laskuperusteisiin.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin vakavaraisuusraja, lisävakuutusvastuuta ei saa purkaa vakuutusmaksujen alentamiseen. Jos vakavaraisuutta ei voida muulla tavoin vahvistaa, lisävakuutusvastuuta on kartutettava vakuutusmaksuilla. Jos toimintapääoma kuitenkin alenee 1 momentin mukaisen sijoitus-toiminnan tappioiden siirtämisen jälkeen alle vakavaraisuusrajan, lisävakuutusvastuuta on kartutettava vakuutusmaksuilla vakavaraisuusrajalta saakka.

Jos toimintapääoma on toisena peräkkäisenä vuonna suurempi kuin toimintapääoman enimmäismäärä, lisävakuutusvastuuta on purettava vakuutusmaksujen alentamiseen siten, että toimintapääoma ei ylitä enimmäismääräänsä. Jos toimintapääoman enimmäismäärän ylityksen voidaan katsoa olevan luonteeltaan pysyvä, eläkekassan on järjestettävä toimintansa siten, että toimintapääoman määrä alenee enimmäismääräänsä pienemmäksi.

83 e §

Eläkekassan hallituksen tulee vahvistaa osana sijoitussuunnitelmaa vakuutusmaksujen käyttämistä vakavaraisuuden tukemiseen koskeva riskienhallintasuunnitelma viideksi vuodeksi. Vakavaraisuuden heikentyessä vakuutusmaksujen korotustarve ei saa muodostua niin suureksi, että se vaarantaisi osakkaan maksukyvyn. Suunnitelma on toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle. Eläkekassan on laadittava uusi suunnitelma, jos Vakuutusvalvontavirasto katsoo, ettei riskienhallintasuunnitelmaa voida toteuttaa. Eläkekassan hallituksen tulee soveltaa suunnitelmaa vuotuisen vakuutusmaksutason asettamisessa.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin 83 c §:n 1 momentin mukaan määritelty vakavaraisuusraja, eläkekassan on viipymättä toimitettava Vakuutusvalvontaviraston hyväksyttäväksi eläkekassan taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma. Tervehdyttämissuunnitelmassa on osoitettava, että eläkekassan toimintapääoma ylittää vakuutusmaksuja lisäämällä tai muulla tavoin vuoden tai erityisistä syistä Vakuutusvalvontaviraston luvalla enintään kahden vuoden kuluessa vakavaraisuusrajan.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin 83 c §:n 2 momentin mukainen toimintapääoman vähimmäismäärä, eläkekassan on viipymättä toimitettava Vakuutusvalvontaviraston hyväksyttäväksi lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma. Rahoitussuunnitelmassa on osoitettava, että eläkekassan toimintapääoma ylittää vakuutusmaksuja lisäämällä tai muulla tavoin kolmen kuukauden kuluessa toimintapääoman vähimmäismäärän. Jos rahoitussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä ei sanotussa ajassa ole saatu toteutetuiksi, Vakuutusvalvontavirasto voi erityisen painavista syistä jatkaa määräaika enintään kolmella kuukaudella.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset 1—3 momentissa tarkoitettujen suunnitelmien laatimisesta ja toimitamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eläkekassa voi soveltaa 83 b §:n 2 momentin 7 kohtaa sellaisena kuin se on voimassa ennen tämän lain voimaantuloa 31.12.2010 asti.

5.

Laki**elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 48 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/1968) 48 a §:n 2—4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 511/1998, seuraavasti:

48 a §

Työntekijän eläkelain (395/2006) mukaista toimintaa harjoittava eläkesäätiö saa vähentää varauksen, jonka enimmäismäärä on eläkesäätiölain (1774/1995) 43 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen tehdyn siirron määrä.

Työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittava eläkekassa saa vähentää varauksen, jonka enimmäismäärä on vakuutuskassalain (1164/1992) 79 §:n 2 momentissa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen tehdyn siirron määrä.

Jos varauksen määrä ylittää 2 tai 3 momen-

tissa mainitussa lainkohdassa tarkoitettua lisävakuutusvastuun enimmäismäärän toisena peräkkäisenä verovuonna, ylittävä osa luetaan eläkesäätiön tai eläkekassan viimeksi mainitun verovuoden veronalaiseksi tuloksi. Vakuutusyhtiön veronalaiseksi tuloksi luetaan viimeksi mainitusta verovuodesta alkaen varauksen ylittävästä osasta se määrä, joka on siirrettävä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 18 §:n 1 momentin mukaan ositettuun lisävakuutusvastuuseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Helsingissä 8 päivänä kesäkuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Tuula Haatainen*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työeläkevakuutusyhtiöistä 25 päivänä huhtikuuta 1997 annetun lain (354/1997) 19 §:n 2 momentti,
muutetaan 14 §:n 2 momentti, 15, 17, 18 ja 20 §, 22 §:n 1 momentti, 23 § sekä 31 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 17 § laissa 419/2004, 22 §:n 1 momentti ja 23 § osittain laissa 640/1997 ja 31 §:n 1 momentti laissa 332/2004, sekä
lisätään lain 14 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

14 §

Vastuuvelka

Ehdotus

14 §

Vastuuvelka

Vakuutusmaksuvastuu vastaa voimassa olevissa vakuutus sopimuksissa tarkoitettui-
 tulevista vakuutustapahtumista johtuvien
 suoritusten ja näistä vakuutuksista aiheutu-
 vien muiden menojen pääoma-arvoa vähen-
 nettyinä tulevien vakuutusmaksujen pää-
 oma-arvolla ja lisättyinä kesken sovitun va-
 kuutusajan rauenneista vakuutuksista ehkä
 aiheutuvan vastuun pääoma-arvolla. Va-
 kuutus sopimuksen luonteen niin edellyttäes-
 sä vakuutusmaksuvastuu voidaan määrätä
 maksettujen vakuutusmaksujen ja vakuutuk-
 selle hyvitettyjen muiden tuottojen yhteis-
 määränä vähennettynä vakuutusturvan yl-
 läpikäymisestä ja vakuutuksen hoitamisesta
 vakuutus sopimuksen mukaan perityillä ku-
 luilla. Vakuutusmaksuvastuuna pidetään
 myös työntekijäin eläkelain 12 a §:n 2 mo-
 mentin mukaisista lisäeduista aiheutunutta
 vastuuta, joka jakautuu vakuutuksenottajille
 ositettuun (ositettu lisävakuutusvastuu) ja
 osittamattomaan osaan (osittamaton lisäva-
 kuutusvastuu). Ositettua lisävakuutusvas-

Vakuutusmaksuvastuu vastaa tulevista
 vakuutustapahtumista johtuvien suoritusten
 pääoma-arvoa siltä osin kuin yhtiölle on
 syntynyt vastuuta työntekijän eläkelain
 (395/2006) tai yrittäjien eläkelain mukai-
 sesti. Vakuutusmaksuvastuuna pidetään
 myös työntekijän eläkelain voimaan-
 panolain (396/2006) 5 §:n 4 momentin so-
 veltamisesta muodostuvaa vastuuta. Vakuu-
 tusmaksuvastuuna pidetään myös työnteki-
 jän eläkelain 169 §:n 3 momentin mukaisia
 vakuutusmaksun alennuksia tai muita vas-
 taavia etuja varten ja jäljempänä sanottu-
 jen tappioiden peittämiseen varattua vas-
 tuuta, joka jakautuu vakuutuksenottajille
 ositettuun (ositettu lisävakuutusvastuu) ja
 osittamattomaan osaan (osittamaton lisäva-
 kuutusvastuu). Ositettua lisävakuutusvas-
 tuuta saadaan käyttää vain työntekijän elä-
 kelain 169 §:n 3 momentissa tarkoitettuihin
 vakuutusmaksun alennuksiin tai muihin vas-
 taaviin etuihin. Osittamatonta lisävakuutus-
 vastuuta voidaan käyttää vastuuvelan las-

tuuta saadaan käyttää vain vakuutuksenottajille annettaviin työntekijäin eläkelain 12 a §:n 2 momentissa tarkoitettuihin lisätuihin. Osittamatonta lisävakuutusvastuuta voidaan käyttää vastuuvelan laskuperusteiden muuttamisesta syntyneen tappion sekä myös muun tappion peittämiseen *siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää.*

15 §

Vastuuvelan kate

Työeläkevakuutusyhtiön on katettava 14 §:ssä tarkoitettu vastuuelka siten kuin *vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 §:ssä säädetään.*

Työeläkevakuutusyhtiön on vastuuvelan lisäksi katettava *asianomaisen ministeriön määräämät muut vastuuelkaan rinnastettavat erät noudattaen soveltuvin osin vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 §:n säännöksiä.*

17 §

Vakavaraisuusraja ja toimintapääoman vähimmäismäärä

Työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoman vähimmäismäärä on kaksi kolmasosaa vakavaraisuusraja, *kuitenkin vähintään kaksi prosenttia vakuutusyhtiön työntekijäin eläkelain mukaisen vakuutuksen vastuuelasta.* Vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden toimintapääoman tarvetta ottaen

kuperusteiden muuttamisesta syntyneen tappion sekä myös muun tappion peittämiseen.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua vakuutusmaksuvastuuta laskettaessa on vakuutusmaksuvastuun määrää kasvattavana tai vähentävänä eränä otettava huomioon työntekijän eläkelain 168 §:ssä tarkoitettun osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrä.

15 §

Katettavan vastuuvelan määrä ja vastuuvelan kate

Työeläkevakuutusyhtiön on katettava 14 §:ssä tarkoitettu vastuuelka siten kuin *eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetussa laissa (xx/2006) säädetään ja ottaen lisäksi huomioon vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 §:n 1 ja 3 momentin kattamista koskevat säännökset.*

Työeläkevakuutusyhtiön on vastuuvelan lisäksi katettava *velka työntekijän eläkelain 183 §:ssä tarkoitettuun vastuunjakoon, velka yrittäjien eläkelain 10 §:n 2 momentissa tarkoitettuun vastuunjakoon sekä vakuutusmaksuista johtuvat velat.*

17 §

Vakavaraisuusraja ja toimintapääoman vähimmäismäärä

Työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoman vähimmäismäärä on kaksi kolmasosaa vakavaraisuusraja. Vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden toimintapääoman tarvetta ottaen huomioon sijoitusten jakautuminen eri omaisuuslajeihin. Vakavaraisuusrajan laskemisesta säädetään tarkemmin

Voimassa oleva laki

Ehdotus

huomioon sijoitusten jakautuminen eri omaisuuslajeihin. Vakavaraisuusrajan laskemisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Työeläkevakuutusyhtiön takuumäärä on puolet 1 momentin mukaisesta toimintapääoman vähimmäismäärästä. Työeläkevakuutusyhtiön toimintapääomasta on takuumäärää vastaavan määrän muodostuttava vakuutusyhtiölain 11 luvun 2 §:n 1 ja 3–5 kohdassa tarkoitetuista eristä ja tämän lain 14 §:n 2 momentissa tarkoitettua osittamattomasta lisävakuutusvastuusta, joista on vähennetty vakuutusyhtiölain 11 luvun 5 §:ssä tarkoitettut erät.

Työeläkevakuutusyhtiön oman pääoman on oltava vähintään kaksi prosenttia 2 momentin mukaisesta takuumäärästä. Sosiaali- ja terveysministeriön määräämin ehdoin omaan pääomaan rinnastetaan tätä pykälää sovellettaessa vakuutusyhtiölain 1 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu pääomalaina.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää, että joukkovelkakirjat ja vastaavat muut raha- ja pääomamarkkinavälineet arvostetaan työeläkevakuutusvakuutusyhtiön toimintapääomassa niiden käyvästä arvosta poikkeavasti.

18 §

Siirrot osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen

Jos työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma on suurempi kuin 17 §:n 1 momentissa tarkoitettun vakavaraisuusrajan nelinkertainen määrä, siirto 14 §:n 2 momentin mukaiseen osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen on kielletty. Jos ylityksen voidaan katsoa olevan luonteeltaan pysyvä, yhtiön on järjestettävä toimintansa siten, että yhtiön toimintapääoma palautuu edellä tarkoitettun rajan alapuolelle.

Jos työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma on suurempi kuin 17 §:n 1 momentissa

eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetussa laissa.

18 §

Siirrot ositettuun ja osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen

Jos työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma on toisena peräkkäisenä vuonna suurempi kuin 17 §:ssä tarkoitettun vakavaraisuusrajan nelinkertainen määrä (*toimintapääoman enimmäismäärä*), työeläkevakuutusyhtiön on sanotusta vuodesta lukien siirrettävä vuosittain ositettuun lisävakuutusvastuuseen määrä, joka on yksi kolmasosa siitä määrästä, jolla yhtiön toimintapääoma ylittää sen enimmäismäärän. Jos ylityksen voidaan katsoa olevan luonteeltaan pysyvä, yhtiön on järjestettävä toimintansa siten, että yhtiön toimintapääoma palautuu enimmäismäärän alapuolelle.

Jos työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma on suurempi kuin 17 §:ssä tarkoitettu

tarkoitettu vakavaraisuusraja, mutta pienempi kuin vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä, yhtiön on kartutettava toimintapääomaansa rajoittamalla siirtoa 14 §:n 2 momentin mukaiseen ositettuun lisävakuutusvastuuseen.

Jos työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu vakavaraisuusraja, siirto 14 §:n 2 momentin mukaiseen ositettuun lisävakuutusvastuuseen on kielletty.

Asianomainen ministeriö antaa tarkemat määräykset tämän pykälän soveltamisesta.

19 §.

Työeläkevakuutusyhtiön vakavaraisuuden järjestäminen

Asianomainen ministeriö antaa tarkemat määräykset 1 momentin soveltamisesta.

20 §

Taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma ja lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma

Työeläkevakuutusyhtiön, jonka toimintapääoma on pienempi kuin 17 §:n 1 momentin mukainen toimintapääoman vähimmäismäärä, on viipymättä toimitettava asianomaisen ministeriön hyväksyttäväksi yhtiön taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma. Samoin on meneteltävä, jos yhtiön toimintapääoma lisättyä sillä määrällä, jolla 14 §:n 3 momentissa tarkoitettu tasoitusmäärä ylittää laskuperusteiden mukaisen vähimmäismäärän, on pienempi kuin 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu vakavaraisuusraja.

Työeläkevakuutusyhtiön, jonka toimintapääoma on pienempi kuin 17 §:n 2 momentin mukainen takuumäärä taikka jonka oma pääoma ei täytä 17 §:n 3 momentin vähimmäisvaatimusta, on viipymättä toimitettava asianomaisen ministeriön hyväksyttäväksi lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma.

vakavaraisuusraja, mutta pienempi kuin 1 momentissa tarkoitettu toimintapääoman enimmäismäärä, yhtiö voi siirtää 14 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ositettuun lisävakuutusvastuuseen enintään työntekijän eläkelain 169 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla lasketun määrän.

Jos työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin 17 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuusraja, siirto 14 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ositettuun lisävakuutusvastuuseen on kielletty.

19 §.

Työeläkevakuutusyhtiön vakavaraisuuden järjestäminen

(kumotaan)

20 §

Taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma ja lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma

Työeläkevakuutusyhtiön, jonka toimintapääoma on pienempi kuin 17 §:n mukainen toimintapääoman vähimmäismäärä, on viipymättä toimitettava Vakuutusvalvontaviraston hyväksyttäväksi yhtiön taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma. Samoin on meneteltävä, jos yhtiön toimintapääoma lisättyä sillä määrällä, jolla 14 §:n 3 momentissa tarkoitettu tasoitusmäärä ylittää laskuperusteiden mukaisen vähimmäismääränsä, on pienempi kuin 17 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuusraja.

Työeläkevakuutusyhtiön, jonka toimintapääoma on pienempi kuin puolet 17 §:n mukaisesta toimintapääoman vähimmäismäärästä, on viipymättä toimitettava Vakuutusvalvontaviraston hyväksyttäväksi lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma.

22 §

Voitonjako osakkaille

Työeläkevakuutusyhtiön varoja saadaan jakaa osakkaille vain sen mukaisesti kuin tässä laissa tai vakuutusyhtiölaissa säädetään voitonjaosta, osakepääoman, ylikurssirahaston tai vararahaston alentamisen yhteydessä suoritettavista maksuista ja varojen jaosta yhtiön purkautuessa. Voitonjaoksi ei katsota *sellaisten lisäetujen antamista, mikä suoritetaan laskuperusteiden mukaisesti työntekijäin eläkelain 12 a §:n 2 momentin säännöksiä noudattaen.*

---

23 §

Voitonjaon rajoitukset

Vakuutusyhtiölain 12 luvun 2 §:n 1 momentissa ja 2 b §:n 2 momentissa tarkoitettu voitonjako on kielletty, jos työeläkevakuutusyhtiön oma pääoma alittaa 17 §:n 3 momentissa säädetyn vähimmäismäärän. Omaan pääomaan ei tällöin rinnasteta 17 §:n 3 momentissa tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiön ottamaa lainaa.

Työeläkevakuutusyhtiön voitonjako on kielletty myös, jos sen toimintapääoma on pienempi kuin 17 §:n 1 momentin mukainen vakavaraisuusraja. Jos työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma on suurempi kuin edellä tarkoitettu vakavaraisuusraja, mutta pienempi kuin sen kaksinkertainen määrä, voitonjakoa on rajoitettava siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin päättää.

31 §

Omaisuuuden luovutus- ja panttauskielto

Vakuutusvalvontavirasto voi vakuutettujen etujen turvaamiseksi kieltää työeläkevakuutusyhtiötä luovuttamasta tai panttaamasta omaisuuttaan:

22 §

Voitonjako osakkaille

Työeläkevakuutusyhtiön varoja saadaan jakaa osakkaille vain sen mukaisesti kuin tässä laissa tai vakuutusyhtiölaissa säädetään voitonjaosta, osakepääoman, ylikurssirahaston tai vararahaston alentamisen yhteydessä suoritettavista maksuista ja varojen jaosta yhtiön purkautuessa. Voitonjaoksi ei katsota *siirtoja 14 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ositettuun lisävakuutusvastuuseen.*

---

23 §

Voitonjaon rajoitukset

Työeläkevakuutusyhtiö ei saa jakaa voittoa, jos sen toimintapääoma on pienempi kuin 17 §:n mukainen vakavaraisuusraja.

31 §

Omaisuuuden luovutus- ja panttauskielto

Vakuutusvalvontavirasto voi vakuutettujen etujen turvaamiseksi kieltää työeläkevakuutusyhtiötä luovuttamasta tai panttaamasta omaisuuttaan:

1) jos työeläkevakuutusyhtiö ei täytä vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 §:n vaatimuksia vastuuvelan katteesta;

2) jos työeläkevakuutusyhtiö ei täytä 17 §:n 2 tai 3 momentissa yhtiön toimintapääomalle tai omalle pääomalle asetettuja vaatimuksia; sekä

3) erityisen painavista syistä, jos työeläkevakuutusyhtiö ei enää täytä 17 §:n 1 momentissa yhtiön toimintapääomalle asetettuja vaatimuksia ja virastolla on perusteltu syy olettaa yhtiön taloudellisen tilan edelleen heikkenevän tai jos virasto katsoo yhtiön olevan joutumassa tällaiseen tilaan.

1) jos työeläkevakuutusyhtiö ei täytä 15 §:n mukaisia katettavan vastuuvelan määrää ja vastuuvelan katetta koskevia vaatimuksia;

2) erityisen painavista syistä, jos työeläkevakuutusyhtiö ei enää täytä 17 §:ssä yhtiön toimintapääomalle asetettuja vaatimuksia ja Vakuutusvalvontavirastolla on perusteltu syy olettaa yhtiön taloudellisen tilan edelleen heikkenevän tai Vakuutusvalvontavirasto katsoo yhtiön olevan joutumassa tällaiseen tilaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

työntekijän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 19 päivänä toukokuuta 2006 annetun työntekijän eläkelain (395/2006) 170 §:n 1 momentti, 171 §:n otsikko ja 201 § sekä lisätään 168 §:ään uusi 2 ja 3 momentti sekä 171 §:ään uusi 2—4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

168 §

Laskuperusteiden laatiminen

Ehdotus

168 §

Laskuperusteiden laatiminen

Vastuuvelan ja eläkevastuun laskuperusteisiin on sisällyttävä osaketuottosidonnaisista lisävakuutusvastuusta koskevat perusteet. Laskuperusteet on laadittava siten, että

osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu voi vähentää eläkelaitoksen vastuovelkaa tai eläkevastuuta enintään määrällä, joka on 10 prosenttia vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuelan kattamisesta annetun lain (xx/2006) 10 §:n 2 momentissa tarkoitetusta vastuuelasta. Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun on oltava kussakin eläkelaitoksessa yhtä suuri suhteessa edellä sanottuun vastuuelkaan. Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun vuotuisen muutoksen perusteena on osakkeiden keskimääräisen vuosituoton mukainen osuus vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuelan kattamisesta annetun lain 10 §:n 2 momentissa tarkoitetun vastuuelan kymmenesosasta. Vuotuista muutosta koskeva tarkastelu tehdään ennen 170 §:n ja 171 §:n soveltamisesta mahdollisesti seuraavaa vähennystä. Laskuperusteisiin on sisällytettävä osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun suhteellista osuutta koskeva vuotuinen tasaaminen eläkelaitosten kesken osana 179 §:n mukaisten kustannusten selvittelyä. Jos osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu alittaa tasaamisen jälkeen edellä sanotun 10 prosentin alarajan, täydennetään alitus kunkin eläkelaitoksen osittamatonta lisävakuutusvastuuta tai lisävakuutusvastuuta vähentämällä.

Osakkeiden keskimääräisellä vuosituotto-prosentilla tarkoitetaan tämän lain mukaisista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten ja merimieseläkekassan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuelan kattamisesta annetun lain 6 §:n IV kohdan 1 alakohtaan luokiteltujen sijoitusten keskimääräistä vuosituottoa vähennettynä yhdellä prosenttiyksiköllä. Keskimääräistä vuosituottoa laskettaessa yhden eläkelaitoksen osuus edellä tarkoitetuista sijoituksista voi olla enintään 15 prosenttia. Keskimääräisen vuosituotto-prosentin laskee Eläketurvakeskus eläkelaitosten antamien tietojen perusteella.

170 §

Vastuuelan laskuperusteiden muuttaminen

Jos vastuuelan tai eläkevastuun laskuperusteita muutetaan 168 §:n vaatimusten

170 §

Vastuuelan laskuperusteiden muuttaminen

Jos vastuuelan tai eläkevastuun laskuperusteita muutetaan 168 §:n vaatimusten joh-

johdosta siten, että eläkkeistä ja karttuneista eläkeoikeuksista aiheutuvan vastuun määrä kasvaa, tästä aiheutuvat kustannukset sisällytetään 179 §:ssä tarkoitettuihin työeläkelaitosten yhteisesti vastattaviin kustannuksiin.

171 §

Vanhuuseläkevastuiden täydentäminen eläkevastuun täydennyskertoimella

dosta siten, että eläkkeistä ja karttuneista eläkeoikeuksista aiheutuvan vastuun määrä kasvaa, tästä aiheutuvat kustannukset sisällytetään 179 §:ssä tarkoitettuihin työeläkelaitosten yhteisesti vastattaviin kustannuksiin. *Jos kuitenkin muutos kohdistuu vanhuuseläkkeitä varten laskettavan vastuuvelan tai eläkevastuun laskuperusteisiin, muutoksesta aiheutuvat kustannukset katetaan ensisijaisesti vähentämällä 168 §:n 2 momentissa tarkoitetun osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrää tai varoilla, jotka muutoin olisi käytettävä 171 §:ssä tarkoitettuun rahastoinnin lisäämiseen.*

171 §

Vanhuuseläkevastuun täydentäminen

Jos eläkelaitosten osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuiden yhteismäärä on suurempi kuin viisi prosenttia niiden eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen vastuuvelkojen tai eläkevastuiden yhteismäärästä, on ylittävä osuus käytettävä 1 momentissa tarkoitettujen rahastoitujen osien täydennyksiin.

Tässä pykälässä tarkoitetut täydennykset voidaan kohdistaa erilaisina eri ikäluokkien vastaisten ja alkaneiden vanhuuseläkkeiden rahastoituihin osiin siten, että vakuutusmaksutason kehitys muodostuu pitkällä aikavälillä tasaiseksi.

Edellä 2 ja 3 momentin mukaisiin täydennyksiin tarkoitettuja varoja voidaan käyttää 170 §:n mukaisten vanhuuseläkkeitä varten laskettavan vastuuvelan tai eläkevastuun laskuperustemuutoksista aiheutuvien kustannusten kattamiseen.

201 §

Tiedot eläkevastuun täydennyskertoimen laskemiseksi

Eläketurvakeskuksella on oikeus mää-
räämässään ajassa ja muodossa salassapito-
säännösten ja muiden tiedon saantia koske-
vien rajoitusten estämättä saada eläkelaitok-
selta eläkevastuun täydennyskertoimen las-
kemiseksi tarvittavat tiedot eläkelaitoksen
vastuuvelasta ja toimintapääomasta.

201 §

*Tiedot vanhuuseläkevastuiden täydentämi-
seksi*

Eläketurvakeskuksella on oikeus mää-
räämässään ajassa ja muodossa salassapito-
säännösten ja muiden tiedon saantia koske-
vien rajoitusten estämättä saada eläkelaitok-
selta 171 §:n 1 momentin mukaisen eläke-
vastuun täydennyskertoimen laskemiseksi
tarvittavat tiedot eläkelaitoksen vastuuve-
lasta tai eläkevastuusta ja toimintapää-
omasta sekä 168 §:n 3 momentin mukaisen
keskimääräisen vuosituotto-prosentin laske-
miseksi tarvittavat tiedot eläkelaitoksen va-
kavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuve-
lan kattamisesta annetun lain 6 §:n IV koh-
dan 1 alakohtaan luokiteltujen sijoitusten
määrästä ja tuotosta.

---

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

*Tämän lain tullessa voimaan 168 §:n 2
momentissa tarkoitettun osaketuottosidon-
naisen lisävakuutusvastuun määrä on nolla.
Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvas-
tuun vuotuista muutosta laskettaessa käyte-
tään kymmenesosan asemasta vuonna 2007
lukua 0,02, vuonna 2008 lukua 0,04, vuon-
na 2009 lukua 0,06 ja vuonna 2010 lukua
0,08.*

3.

Laki**eläkesäätiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 48 a §:n 2 momentin 5—7 kohta ja 6—8 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 391/2006, sekä

muutetaan 43 §:n 2 momentti, 46 §:n 1 momentti, 48 b § ja 48 c § sekä 48 d §:n 1—3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 43 §:n 2 momentti laissa 85/1999, 48 b § mainitussa laissa 391/2006 sekä 48 c § ja 48 d §:n 1—3 momentti laissa 1323/1997 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

43 §

Eläkevastuu lasketaan:

1) ennen tilinpäätöshetkeä alkaneista eläkkeistä ja muista etuuksista;

2) eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden vastaisista eläkkeistä ja muista etuuksista siltä osin kuin eläkkeen tai muun etuuden on katsottava karttuneen tilinpäätöshetkeen mennessä sekä eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluneiden henkilöiden vastaisista eläkkeistä ja muista etuuksista;

3) työntekijän eläkelain mukaisen toiminnan edellyttämän vakavaraisuuden ylläpitoon tarkoitettua lisävakuutusvastuusta, jota voidaan käyttää sijoitustoiminnan tappion peittämiseen sekä kannatusmaksujen alentamiseen siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää; *sekä*

4) vapaaehtoisten lisäeläkkeiden ja muiden etuuksien tulevista korotuksista aiheutuvasta vastuusta (*indeksikorotusvastuu*), jota saa käyttää tulevien korotusten lisäksi ainoastaan laskuperusteiden muuttamisesta aiheutuneen eläkevastuun kasvun peittämiseen siten kuin Vakuutusvalvontavirasto tarkemmin määrää.

Ehdotus

43 §

Eläkevastuu lasketaan:

1) ennen tilinpäätöshetkeä alkaneista eläkkeistä ja muista etuuksista;

2) eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden vastaisista eläkkeistä ja muista etuuksista siltä osin kuin eläkkeen tai muun etuuden on katsottava karttuneen tilinpäätöshetkeen mennessä sekä eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluneiden henkilöiden vastaisista eläkkeistä ja muista etuuksista;

3) työntekijän eläkelain (395/2006) mukaisen toiminnan edellyttämän vakavaraisuuden ylläpitoon tarkoitettua lisävakuutusvastuusta, jota voidaan käyttää sijoitustoiminnan tappion peittämiseen sekä kannatusmaksujen alentamiseen siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää;

4) vapaaehtoisten lisäeläkkeiden ja muiden etuuksien tulevista korotuksista aiheutuvasta vastuusta (*indeksikorotusvastuu*), jota saa käyttää tulevien korotusten lisäksi ainoastaan laskuperusteiden muuttamisesta aiheutuneen eläkevastuun kasvun peittämiseen siten kuin Vakuutusvalvontavirasto tarkemmin määrää; *sekä*

5) työntekijän eläkelain 168 §:ssä tarkoitettua osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrästä, joka on 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua eläkevastuuta laskettaessa otettava huomioon eläkevastuun määrää kasvattavana tai vähentävänä eränä.

46 §

B- ja AB-eläkesäätiön on katettava työntekijäin eläkelain vähimmäisehtojen mukaisesta eläketurvasta ja mainitun lain 11 §:n mukaisesti rekisteröidyistä lisäetuuksista aiheutuva tämän lain 43 §:n mukainen eläkevastuu, työntekijäin eläkeasetuksen (183/62) 16 §:n mukainen velka vastuunjakoon sekä sosiaali- ja terveystieteiden määräämät muut eläkevastuuseen rinnastettavat erät (eläkevastuun bruttomäärä).

46 §

B- ja AB-eläkesäätiön on katettava *työntekijän eläkelain mukainen eläkevastuu ja velka työntekijän eläkelain 183 §:ssä tarkoitettuun vastuunjakoon (eläkevastuun bruttomäärä) siten kuin eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvellan kattamisesta annetussa laissa (/) säädetään ja ottaen lisäksi huomioon 46 §:n 3 momentin kattamista koskevat säännökset.*

48 a §

Eläkesäätiön toimintapääomaan luetaan seuraavat erät:

5) takaukset ja vakuudet, jotka 47 b—47 k §:n mukaan voidaan hyväksyä työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkesäätiön velkasitoumusten yhteydessä eläkevastuun katteeksi;

6) työnantajan asettama vakuus siltä osin kuin se ylittää 48 §:n mukaisen vähimmäismääränsä;

7) eläkesäätiön hakemuksesta ja Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella enintään viisi prosenttia työnantajan palkkasummasta, joka on työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla ministeriön vahvistamien perusteiden mukaisen vuosimaksun perusteena;

Toimintapääoman vähimmäismäärää vastaavan määrän on muodostuttava 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetuista eristä, joista on vähennetty 4 momentissa tarkoitettut erät.

Toimintapääomasta 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän on muodostuttava tämän pykälän 2 momentin 1—6 kohdassa tarkoitetuista eristä. Edellä 2 momentin 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuista takauksista ja vakuuksista saadaan tällöin kuitenkin lukea hyväksi ainoastaan 47 b §:ssä lueteltujen yhteisöjen antamat takaukset.

48 a §

Eläkesäätiön toimintapääomaan luetaan seuraavat erät:

(kumotaan)

(kumotaan)

(kumotaan)

(kumotaan)

(kumotaan)

Toimintapääomasta saa olla muita 2 momentissa lueteltuja eriä määrä, joka on enintään puolet toimintapääoman ja vakavaraisuusrajan välisestä erotuksesta.

(kumotaan)

48 b §

Työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkesäätiön vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden toimintapääoman tarvetta huomioon ottaen sijoitusten jakautuminen eri omaisuuslajeihin. Vakavaraisuusrajan laskemisesta ja siihen luettavista eristä säädetään tarkemmin *valtioneuvoston asetuksella*.

Toimintapääoman vähimmäismäärä on yksi kolmasosa vakavaraisuusrajasta, *kuitenkin vähintään 1 prosentti eläkesäätiön 43 §:n 2 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetusta eläkevastuusta. Toimintapääoman vähimmäismäärään luettavista eristä säädetään 48 a §:n 6 momentissa.*

48 c §

Jos toimintapääoma on suurempi kuin 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettun vakavaraisuusrajan nelinkertainen määrä, siirtoa 43 §:n 2 momentin 3 kohdan lisävakuutusvastuuseen ei saa tehdä. Jos toimintapääoman rajan ylityksen voidaan katsoa olevan luonteeltaan pysyvä, eläkesäätiön on järjestävä toimintansa siten, että toimintapääoman määrä laskee alle edellä määritellyn rajan ottaen huomioon, mitä asetuksessa säädetään toimintapääomaan luettavista eristä.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettun vakavaraisuusrajan nelinkertainen määrä mutta suurempi kuin vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä, eläkesäätiö voi siirtää sijoitustoiminnan ylijäämän tai osan siitä lisävakuutusvastuuseen tai purkaa sitä sijoitustoiminnan alijäämän peittämiseksi. Lisäksi lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa ja purkaa kannatusmaksuilla rajoitetusti siten kuin sosiaali- ja terveysministeriö tarkemmin määrää.

Jos toimintapääoma on suurempi kuin

48 b §

Työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkesäätiön vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden toimintapääoman tarvetta huomioon ottaen sijoitusten jakautuminen eri omaisuuslajeihin. Vakavaraisuusrajan laskemisesta säädetään tarkemmin *eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuunvelan kattamisesta annetussa laissa*.

Toimintapääoman vähimmäismäärä on yksi kolmasosa vakavaraisuusrajasta.

48 c §

Eläkesäätiön tulee siirtää vuotuinen sijoitustoiminnan tulos 43 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen. Sijoitustoiminnan tuloksen siirtämisen jälkeen lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa tai purkaa kannatusmaksuilla siten kuin 2–6 momenteissa säädetään.

Lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa kannatusmaksuilla 48 b §:n 1 momentin mukaiseen vakavaraisuusrajan nelinkertaiseen määrään (toimintapääoman enimmäismäärä) saakka.

Lisävakuutusvastuuta voidaan purkaa kannatusmaksujen alentamiseen siten, että toimintapääoma on purkamisen jälkeen vähintään puolitoistakertainen vakavaraisuusrajaan nähden.

Jos 1 ja 3 momentin soveltamisen jälkeen toimintapääoma on enintään puolitoistakertainen vakavaraisuusrajaan nähden ja vähintään vakavaraisuusrajan suuruinen, lisävakuutusvastuuta voidaan purkaa kannatusmaksujen alentamiseen vastaavassa määrin kuin työeläkevakuutusyhtiöt voivat työntekijän eläkelain 169 §:n nojalla antaa

48 b §:n 1 momentissa tarkoitettu vakavaraisuusraja mutta pienempi kuin vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä, eläkesäätiön on kartutettava lisävakuutusvastuutaan sijoitustoiminnan ylijäämällä. Eläkesäätiö voi käyttää lisävakuutusvastuuta rajoitetusti sijoitustoiminnan alijäämän peittämiseen. Lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa myös korottamalla kannatusmaksuja.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin 48 b §:n 1 momentissa tarkoitettu vakavaraisuusraja, sijoitustoiminnan ylijäämä on siirrettävä kokonaan lisävakuutusvastuuseen eikä sijoitustoiminnan alijäämää saa peittää lisävakuutusvastuusta. Jos toimintapääoma ei ole vähintään vakavaraisuusrajan suuruinen eikä eläkesäätiön vakavaraisuus- asemaa voida muulla tavoin vahvistaa, lisävakuutusvastuuta on kartutettava kannatusmaksuilla.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarkemmat määräykset tämän pykälän soveltamisesta.

48 d §

Jos B-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön B-osaston toimintapääoma on pienempi kuin 48 b §:n 1 momentin mukaisen vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä, on eläkesäätiön hallituksen tehtävä suunnitelma eläkesäätiön vakavaraisuuden vahvistamiseksi (*hallituksen suunnitelma*).

Jos toimintapääoma on pienempi kuin 48 b §:n 1 momentissa määritelty vakavaraisuusraja, eläkesäätiön on viipymättä toimitettava *sosiaali- ja terveysministeriön* hyväksyttäväksi eläkesäätiön taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma. Ter-

vakuutusmaksujen alennuksia sijoitustoimintansa perusteella. Purkamista koskevat perusteet sisältyvät työntekijän eläkelain 166 §:n nojalla annettuihin eläkevastuun laskuperusteisiin.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin vakavaraisuusraja, lisävakuutusvastuuta ei saa purkaa kannatusmaksujen alentamiseen. Jos vakavaraisuutta ei voida muulla tavoin vahvistaa, lisävakuutusvastuuta on kartutettava kannatusmaksuilla. Jos toimintapääoma kuitenkin alenee 1 momentin mukaisen sijoitustoiminnan tappion siirtämisen jälkeen alle vakavaraisuusrajan, lisävakuutusvastuuta on kartutettava kannatusmaksuilla vakavaraisuusrajaan saakka.

Jos toimintapääoma on toisena peräkkäisenä vuonna suurempi kuin toimintapääoman enimmäismäärä, lisävakuutusvastuuta on purettava kannatusmaksujen alentamiseen siten, että toimintapääoma ei ylitä enimmäismääräänsä. Jos toimintapääoman enimmäismäärän ylityksen voidaan katsoa olevan luonteeltaan pysyvä, eläkesäätiön on järjestettävä toimintansa siten, että toimintapääoman määrä alenee enimmäismääräänsä pienemmäksi.

48 d §

Eläkesäätiön hallituksen tulee vahvistaa osana sijoitussuunnitelmaa kannatusmaksujen käyttämisestä vakavaraisuuden tukemiseen koskeva riskienhallintasuunnitelma viideksi vuodeksi. Vakavaraisuuden heikentyessä kannatusmaksujen korotustarve ei saa muodostua niin suureksi, että se vaarantaisi työnantajan maksukyvyyn. Suunnitelma on toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle. Eläkesäätiön on laadittava uusi suunnitelma, jos Vakuutusvalvontavirasto katsoo, ettei riskienhallintasuunnitelmaa voida toteuttaa. Eläkesäätiön hallituksen tulee soveltaa suunnitelmaa vuotuisen kannatusmaksutason asettamisessa.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin 48 b §:n 1 momentin mukaan määritelty vakavaraisuusraja, eläkesäätiön on viipymättä toimitettava *Vakuutusvalvontaviraston* hyväksyttäväksi eläkesäätiön taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma.

vehdyttämissuunnitelmassa on osoitettava, että kannatusmaksuja lisäämällä tai muulla tavoin eläkesäätiön toimintapääoma ylittää vuoden tai erityisistä syistä *ministeriön* luvalla enintään kahden vuoden kuluessa vakavaraisuusrajan.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin 48 b §:n 2 momentin mukainen toimintapääoman vähimmäismäärä, eläkesäätiön on viipymättä toimitettava *sosiaali- ja terveysministeriön* hyväksyttäväksi lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma. Rahoitussuunnitelmassa on osoitettava, että kannatusmaksuja lisäämällä tai muulla tavoin eläkesäätiön toimintapääoma ylittää kolmen kuukauden kuluessa toimintapääoman vähimmäismäärän. Jos rahoitussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä ei sanotussa ajassa ole saatu toteutetuiksi, *ministeriö* voi erityisen painavista syistä jatkaa aikaa enintään kolmella kuukaudella.

Tervehdyttämissuunnitelmassa on osoitettava, että eläkesäätiön toimintapääoma ylittää kannatusmaksuja lisäämällä tai muulla tavoin vuoden tai erityisistä syistä *Vakuutusvalvontaviraston* luvalla enintään kahden vuoden kuluessa vakavaraisuusrajan.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin 48 b §:n 2 momentin mukainen toimintapääoman vähimmäismäärä, eläkesäätiön on viipymättä toimitettava *Vakuutusvalvontaviraston* hyväksyttäväksi lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma. Rahoitussuunnitelmassa on osoitettava, että eläkesäätiön toimintapääoma ylittää kannatusmaksuja lisäämällä tai muulla tavoin kolmen kuukauden kuluessa toimintapääoman vähimmäismäärän. Jos rahoitussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä ei sanotussa ajassa ole saatu toteutetuiksi, *Vakuutusvalvontavirasto* voi erityisen painavista syistä jatkaa määrää aikaa enintään kolmella kuukaudella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eläkesäätiö voi soveltaa 48 a §:n 2 momentin 5 kohtaa sellaisena kuin se on voimassa ennen tämän lain voimaantuloa 31.12.2010 asti.

4.

Laki**vakuutuskassalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 27 päivänä marraskuuta 1992 annetun vakuutuskassalain (1164/1992) 83 b §:n 2 momentin 7 ja 8 kohta ja 6—8 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 392/2006, sekä *muutetaan* 83 §:n 8 momentti, 83 c, 83 d § ja 83 e §, sellaisina kuin ne ovat 83 §:n 8 momentti ja 83 c § mainitussa laissa 392/2006 ja 83 d ja 83 e § laissa 1322/1997, sekä *lisätään* 79 §:ään, sellaisena kuin se on osittain laissa 84/1999, uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

79 §

Ehdotus

79 §

Edellä 2 momentissa tarkoitettua vakuutusmaksuvastuuta laskettaessa on vakuutusmaksuvastuun määrää kasvattavana tai vähentävänä eränä otettava huomioon työntekijän eläkelain (395/2006) 168 §:ssä tarkoitettun osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrä.

83 §

83 §

Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavan eläkekassan on *vastuovelan lisäksi katettava sosiaali- ja terveysministeriön määräämät muut vastuovelkaan rinnastettavat erät noudattaen soveltuvin osin tämän pykälän säännöksiä.*

Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavan eläkekassan on *katettava 79 §:ssä tarkoitettu vastuovelka, velka työntekijän eläkelain 183 §:ssä tarkoitettuun vastuunjakoon, velka yrittäjien eläkelain (468/1969) 10 §:n 2 momentissa tarkoitettuun vastuunjakoon sekä vakuutusmaksuista johtuva velka siten kuin eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuelan kattamisesta annetussa laissa (/) säädetään ja ottaen lisäksi huomioon 83 §:n 3 momentin kattamista koskevat säännökset.*

83 b §

83 b §

Toimintapääomaan luetaan seuraavat erät:

Toimintapääomaan luetaan seuraavat erät:

7) takaukset ja vakuudet, jotka 83 h—83 r §:n mukaan voidaan hyväksyä vakuutuskassan velkasitoumusten yhteydessä vastuuvelan katteeksi;

(kumotaan)

8) eläkekassan hakemuksesta ja Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella enintään viisi prosenttia osakkaiden palkkasummasta, joka on työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla ministeriön antamien perusteiden mukaisen vuosimaksun perusteena;

(kumotaan)

Toimintapääoman vähimmäismäärää vastaavan määrän on muodostuttava 2 momentin 1—5 kohdassa tarkoitetuista eristä, joista on vähennetty 4 momentissa tarkoitettut erät.

(kumotaan)

Toimintapääomasta 83 c §:n 1 momentissa tarkoitettua vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän on muodostuttava tämän pykälän 2 momentin 1—7 kohdassa tarkoitetuista eristä. Edellä 2 momentin 7 kohdassa tarkoitetuista takauksista ja vakuuksista saadaan tällöin kuitenkin lukea hyväksi ainoastaan vakuutuskassan 83 h §:ssä lueteltujen yhteisöjen antamat takaukset.

(kumotaan)

Toimintapääomasta saa olla muita 2 momentissa lueteltuja eriä määrä, joka on enintään puolet toimintapääoman ja vakavaraisuusrajan välisestä erotuksesta.

(kumotaan)

83 c §

Eläkekassan työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa koskeva vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden toimintapääoman tarvetta ottaen huomioon kyseistä toimintaa koskevien sijoitusten jakautuminen eri omaisuuslajeihin. Vakavaraisuusrajan laskemisesta ja siihen luettavista eristä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Edellä 83 b §:ssä tarkoitettun toimintapääoman vähimmäismäärä on yksi kolmasosa vakavaraisuusrajasta, kuitenkin vähintään yksi prosentti eläkekassan 79 §:n 2 momentissa tarkoitettua työntekijäin eläkelain mukaisesta vastuuvelasta. Toimintapääoman vähimmäismäärää vastaavan määrän

83 c §

Eläkekassan työntekijän eläkelain mukaista toimintaa koskeva vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden toimintapääoman tarvetta ottaen huomioon kyseistä toimintaa koskevien sijoitusten jakautuminen eri omaisuuslajeihin. Vakavaraisuusrajan laskemisesta säädetään tarkemmin *eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetussa laissa*.

Edellä 83 b §:ssä tarkoitettun toimintapääoman vähimmäismäärä on yksi kolmasosa vakavaraisuusrajasta.

on muodostuttava 83 b §:n 6 momentissa säädettävistä eristä.

83 d §

Jos toimintapääoma on suurempi kuin 83 c §:n 1 momentissa tarkoitetun vakavaraisuusrajan nelinkertainen määrä, siirtoa 79 §:n 2 momentissa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen ei saa tehdä. Jos toimintapääoman rajan ylitys on luonteeltaan pysyvä, eläkekassan on järjestettävä toimintansa siten, että toimintapääoman määrä laskee alle edellä määritellyn rajan ottaen huomioon, mitä asetuksessa säädetään toimintapääomaan luettavista eristä.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin 83 c §:n 1 momentissa tarkoitetun vakavaraisuusrajan nelinkertainen määrä mutta suurempi kuin vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä, eläkekassa voi siirtää sijoitustoiminnan ylijäämän tai osan siitä lisävakuutusvastuuseen tai purkaa sitä sijoitustoiminnan alijäämän osalta. Lisäksi lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa ja purkaa vakuutusmaksuilla rajoitetusti.

Jos toimintapääoma on suurempi kuin 83 c §:n 1 momentissa tarkoitettu vakavaraisuusraja mutta pienempi kuin vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä, eläkekassan on siirrettävä sijoitustoiminnan ylijäämää lisävakuutusvastuuseensa. Eläkekassa voi käyttää lisävakuutusvastuuta rajoitetusti sijoitustoiminnan alijäämän peittämiseen.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin 83 c §:n 1 momentissa tarkoitettu vakavaraisuusraja, sijoitustoiminnan ylijäämä on siirrettävä kokonaan 79 §:n 2 momentissa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen eikä sijoitustoiminnan alijäämää saa peittää lisävakuutusvastuusta. Jos toimintapääoma ei ole vähintään vakavaraisuusrajan suuruinen eikä eläkekassan vakavaraisuusasemaa voida muulla tavoin vahvistaa, lisävakuutusvastuuta on kartutettava vakuutusmaksuilla.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarkemmat määräykset tämän pykälän soveltamisesta.

83 d §

Eläkekassan tulee siirtää vuotuinen sijoitustoiminnan tulos 79 §:n 2 momentissa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen. Sijoitustoiminnan tuloksen siirtämisen jälkeen lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa tai purkaa vakuutusmaksuilla siten kuin 2—6 momenteissa säädetään.

Lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa vakuutusmaksuilla 83 c §:n 1 momentin mukaisen vakavaraisuusrajan nelinkertaiseen määrään (toimintapääoman enimmäismäärä) saakka.

Lisävakuutusvastuuta voidaan purkaa vakuutusmaksujen alentamiseen siten, että toimintapääoma on purkamisen jälkeen vähintään puolitoistakertainen vakavaraisuusrajaan nähden.

Jos 1 ja 3 momentin soveltamisen jälkeen toimintapääoma on enintään puolitoistakertainen vakavaraisuusrajaan nähden ja vähintään vakavaraisuusrajan suuruinen, lisävakuutusvastuuta voidaan purkaa vakuutusmaksujen alentamiseen vastaavassa määrin kuin työeläkevakuutusyhtiöt voivat työntekijän eläkelain 169 §:n nojalla antaa vakuutusmaksujen alennuksia sijoitustoimintansa perusteella. Purkamista koskevat perusteet sisältyvät työntekijän eläkelain 166 §:n nojalla vahvistettuihin vastuuelvelaskuperusteisiin.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin vakavaraisuusraja, lisävakuutusvastuuta ei saa purkaa vakuutusmaksujen alentamiseen. Jos vakavaraisuutta ei voida muulla tavoin vahvistaa, lisävakuutusvastuuta on kartutettava vakuutusmaksuilla. Jos toimintapääoma kuitenkin alenee 1 momentin mukaisen sijoitustoiminnan tappioiden siirtämisen jälkeen alle vakavaraisuusrajan, lisävakuutusvastuuta on kartutettava vakuutusmaksuilla vakavaraisuusrajalta saakka.

Jos toimintapääoma on toisena peräkkäisenä vuonna suurempi kuin toimintapääoman enimmäismäärä, lisävakuutusvastuuta on purettava vakuutusmaksujen alentamiseen siten, että toimintapääoma ei ylitä enimmäismääräänsä. Jos toimintapääoman enimmäismäärän ylityksen voidaan katsoa

olevan luonteeltaan pysyvä, eläkekassan on järjestettävä toimintansa siten, että toimintapääoman määrä alenee enimmäismääränsä pienemmäksi.

83 e §

Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavan eläkekassan, jonka toimintapääoma on pienempi kuin 83 c §:n 1 momentin mukaisen vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä, on tehtävä suunnitelma eläkekassan vakavaraisuuden vahvistamiseksi (hallituksen suunnitelma).

Jos toimintapääoma on pienempi kuin 83 c §:n 1 momentissa määritelty vakavaraisuusraja, eläkekassan on viipymättä toimitettava *sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön* hyväksyttäväksi eläkekassan taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma. Tervehdyttämissuunnitelmassa on osoitettava, että vakuutusmaksuja lisäämällä tai muulla tavoin eläkekassan toimintapääoma ylittää vuoden tai erityisistä syistä *ministeriön* luvalla enintään kahden vuoden kuluessa vakavaraisuusrajan.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin 83 c §:n 2 momentin mukainen toimintapääoman vähimmäismäärä, eläkekassan on viipymättä toimitettava *sosiaali- ja terveysministeriön* hyväksyttäväksi lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma. Rahoitussuunnitelmassa on osoitettava, että vakuutusmaksuja lisäämällä tai muulla tavoin eläkekassan toimintapääoma ylittää kolmen kuukauden kuluessa toimintapääoman vähimmäismäärän. Jos rahoitussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä ei sanotussa ajassa ole saatu toteutetuiksi, *ministeriö* voi erityisen painavista syistä antaa lisäaikaa enintään kolme kuukautta.

83 e §

Eläkekassan hallituksen tulee vahvistaa osana sijoitussuunnitelmaa vakuutusmaksujen käyttämistä vakavaraisuuden tukemiseen koskeva riskienhallintasuunnitelma viideksi vuodeksi. Vakavaraisuuden heikentyessä vakuutusmaksujen korotustarve ei saa muodostua niin suureksi, että se vaarantaisi osakkaan maksukyvyn. Suunnitelma on toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle. Eläkekassan on laadittava uusi suunnitelma, jos Vakuutusvalvontavirasto katsoo, ettei riskienhallintasuunnitelmaa voida toteuttaa. Eläkekassan hallituksen tulee soveltaa suunnitelmaa vuotuisen vakuutusmaksutason asettamisessa.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin 83 c §:n 1 momentin mukaan määritelty vakavaraisuusraja, eläkekassan on viipymättä toimitettava *Vakuutusvalvontaviraston* hyväksyttäväksi eläkekassan taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma. Tervehdyttämissuunnitelmassa on osoitettava, että eläkekassan toimintapääoma ylittää vakuutusmaksuja lisäämällä tai muulla tavoin vuoden tai erityisistä syistä *Vakuutusvalvontaviraston* luvalla enintään kahden vuoden kuluessa vakavaraisuusrajan.

Jos toimintapääoma on pienempi kuin 83 c §:n 2 momentin mukainen toimintapääoman vähimmäismäärä, eläkekassan on viipymättä toimitettava *Vakuutusvalvontaviraston* hyväksyttäväksi lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma. Rahoitussuunnitelmassa on osoitettava, että eläkekassan toimintapääoma ylittää vakuutusmaksuja lisäämällä tai muulla tavoin kolmen kuukauden kuluessa toimintapääoman vähimmäismäärän. Jos rahoitussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä ei sanotussa ajassa ole saatu toteutetuiksi, *Vakuutusvalvontavirasto* voi erityisen painavista syistä jatkaa määräaikaa enintään kolmella kuukaudella.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset 1—3 momentissa tarkoitettujen suunnitelmien laatimisesta ja toimittamisesta.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset 1—3 momentissa tarkoitettujen suunnitelmien laatimisesta ja toimittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eläkekassa voi soveltaa 83 b §:n 2 momentin 7 kohtaa sellaisena kuin se on voimassa ennen tämän lain voimaantuloa 31.12.2010 asti.

5.

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 48 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/1968) 48 a §:n 2—4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 511/1998, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

48 a §

48 a §

Työntekijäin eläkelain (395/1961) mukaista toimintaa harjoittava eläkesäätiö saa vähentää varauksen, jonka enimmäismäärä on eläkesäätiölain (1774/1995) 43 §:n 2 momentin 3 kohdassa (1323/1997) tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen tehdyn siirron määrä.

Työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittava eläkekassa saa vähentää varauksen, jonka enimmäismäärä on vakuutuskasalain (1164/1992) 79 §:n 2 momentissa (1322/1997) tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen tehdyn siirron määrä.

Jos 1—3 momentin nojalla vähennetyn varauksen määrä ylittää säännöksessä tarkoitetun lisävakuutusvastuun enimmäismäärän toisena peräkkäisenä verovuonna, ylittävä osa luetaan viimeksi mainitun verovuoden veronalaiseksi tuloksi.

Työntekijän eläkelain (395/2006) mukaisesti toimintaa harjoittava eläkesäätiö saa vähentää varauksen, jonka enimmäismäärä on eläkesäätiölain (1774/1995) 43 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen tehdyn siirron määrä.

Työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittava eläkekassa saa vähentää varauksen, jonka enimmäismäärä on vakuutuskasalain (1164/1992) 79 §:n 2 momentissa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen tehdyn siirron määrä.

Jos varauksen määrä ylittää 2 tai 3 momentissa mainitussa lainkohdassa tarkoitettua lisävakuutusvastuun enimmäismäärän toisena peräkkäisenä verovuonna, ylittävä osa luetaan eläkesäätiön tai eläkekassan viimeksi mainitun verovuoden veronalai-

HE 77/2006 vp*Ehdotus*

seksi tuloksi. Vakuutusyhtiön veronalaiseksi tuloksi luetaan viimeksi mainitusta verovuodesta alkaen varauksen ylittävästä osasta se määrä, joka on siirrettävä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 18 §:n 1 momentin mukaan ositettuun lisävakuutusvastuuseen.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .*